

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ: «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Звіт соціологічного дослідження

НА ТЕМУ:

«Доступне житло в Україні. Потреба у покращенні житла (опитування мешканців міста Дніпропетровська)»

Виконали ст. гр. : ЕП-13-1п:

Слоква Юлія
Літвінова Анна
Швець Анастасія
Жарук Анна
Говораadlo Анастасія
Ульянова Марія

гр. ОА-13-1п:
Рандіна Юлія
Пекун Анастасія

Науковий керівник:

к. філос. н., доц. Чернова Л. Є.

Дніпропетровськ, 2016

З М І С Т

Розділ 1. Програма дослідження	3
Розділ 2. Економічний та законодавчий аналіз проблеми.....	8
Розділ 3. Результати опитування (весь масив).....	16
Розділ 4. Аналіз опитування. Масив мешканців «хрущовок»	30
Розділ 5. Висновки і рекомендації.....	47
Додаток 1. Анкета.....	53
Список використаних джерел.....	54

РАЗДІЛ 1. ПРОГРАМА ДОСЛІДЖЕННЯ

Постановка проблеми: Сьогодні житлово-комунальне господарство України, незважаючи на досить тривале і широке обговорення ситуації на всіх рівнях, є однією з найбільш неефективних сфер національної економіки, яку майже не торкнулися процеси реформування. Проблеми ЖКГ стосуються практично кожного пересічного мешканця країни - це і вкрай низька якість житлово-комунальних послуг, крайня зношеність житлового фонду, що призводить до небезпеки виникнення аварійних ситуацій, в тому числі з тяжкими наслідками. У той же час більш актуальною стає проблема доступності житла для малозабезпечених і соціально незахищених верств населення. Багато громадян, проживаючи в аварійних умовах, не мають можливості поліпшити свої житлово-комунальні умови.

В Україні ціни не поступаються європейським, але при середньомісячній зарплаті 4362 грн. (що становить 150 євро), житло стає недоступним для більшості категорій населення [10].

Спираючись на вищезазначене можна сказати, що гостро стоїть проблема реконструкції існуючого житлового фонду, а також створення нових Державних Програм доступного і соціального житла, яке забезпечувало б умови для проживання громадян. За останні 2 роки дана проблема загострилася в зв'язку з величезною кількістю біженців і переселенців, що пов'язано зі збройним конфліктом на сході нашої країни.

Крім зростання попиту на доступне житло, погіршує ситуацію відсутність надійних і прозорих механізмів накопичення фінансових коштів, орієнтованих на покупку житла, скасування або нечисленність держпрограм забезпечення житлом громадян, а також високі банківські відсотки за іпотечними кредитами на житло.

Актуальність теми: Забезпечення населення доступним або соціальним житлом є актуальною проблемою, вирішення якої могло стати відповіддю на цілий ряд інших проблем соціального характеру.

Об'єкт дослідження:

Доступність житла для населення міста. Поліпшення якості життя населення за підтримки держави або інвесторів.

Предмет дослідження:

Потреба жителів м. Дніпропетровська в розширенні і поліпшенні житлових умов і шляхи їх вирішення.

Мета дослідження:

Виявлення можливості оновлення та збереження житлового фонду шляхом реконструкції житлових будинків першого періоду індустріального домобудівництва.

Завдання:

- дослідити існуючі програми, правила і порядок отримання соціального житла в Україні;

- визначити параметри і нормативи соціального житла в Україні та інших країнах світу;
- вивчити державні і регіональні програми пільгового кредитування на придбання житла і соц. категорії, які мають право на участь;
- дослідити розуміння населенням відмінностей в категоріях «Соціальне житло» і «Доступне житло» і знання про держпрограми;
- розглянути попит на поліпшення житлових умов і оцінити затребуваність "малих дешевих квартир" в майбутньому в м. Дніпропетровську;
- дослідити забезпеченість житлом в даний час в залежності від складу сім'ї, професії і доходів;
- виявити фінансові, соціальні можливості сімей до поліпшення своїх житлових умов;
- з'ясувати готовність населення брати участь в програмах реконструкції житлової забудови першої типової серії і в яких формах;
- соціально-економічно обґрунтувати і розробити програму розвитку системи реконструкції житла.

Гіпотези:

Основна гіпотеза: велика кількість жителів м. Дніпропетровська потребують поліпшення житлових умов, але не мають можливостей для вирішення цієї проблеми.

Допоміжні гіпотези:

- близько половини опитаних проживають в старому або зношеному житловому фонді;
- кількість житлової площі на людину менше соціальних норм;
- багато громадян не задоволені якістю свого житла;
- на думку жителів міста, програма реконструкції житлових будинків багато в чому б вирішила проблему житлового фонду;
- городяни готові терпіти тимчасові незручності пов'язані з реконструкцією, при гарантії, що бажаний результат (збільшення житлової площі/реконструкція житла) будуть досягнуті в найкоротші терміни;
- самостійно вирішувати житлову проблему готові респонденти молодше 35 років і з доходами в 4-5 разів вище за прожитковий мінімум.

Основні поняття:

Житловий фонд - це сукупність всіх житлових приміщень незалежно від форми власності, включаючи житлові будинки, спеціалізовані будинки (гуртожитки та ін.), службові житлові приміщення, квартири та інші приміщення, призначені (придатні) для проживання.

Системи комунальної інфраструктури - сукупність виробничих і майнових об'єктів, в тому числі трубопроводів, ліній електропередач та інших об'єктів, що використовуються в сфері електро-, тепло-, водопостачання, водовідведення та очистки стічних вод, розташованих

(повністю або частково) в межах територій муніципальних утворень і призначених для потреб споживачів цих муніципальних утворень.

Соціальне житло - житло всіх форм власності, яке з житлового фонду соціального призначення безкоштовно надається громадянам України, які потребують соціального захисту, на підставі договору найму на певний строк. До житла з житлового фонду соціального призначення належать:

- квартири в багатоквартирних житлових будинках, садибні (одноквартирні) житлові будинки, які надаються громадянам у порядку черги на отримання соціального житла;
- житлові приміщення у соціальних гуртожитках, які надаються громадянам на час їх перебування на соціальному квартирному обліку за умови, що таке житло є єдиним місцем їх проживання.

Норма житлової площі на одну людину є розрахунковий норматив забезпеченості житловою площею в громадському і державному житловому фонді на одну людину. При цьому в даному випадку йдеться про розмір житлової площі - без урахування площі нежитлових приміщень (кухонь, коридорів, комор і т. і.). Слід також враховувати, що в ряді випадків законодавство використовує не норми житлової площі, а загальну площу житлового приміщення. Так, відповідно до Закону України "Про приватизацію державного житлового фонду" від 19 червня 1992 р. приватизація здійснюється шляхом безоплатної передачі громадянам квартир (будинків) з розрахунку санітарної норми 21 квадратний метр загальної площі на наймача і кожного члена його сім'ї та додатково 10 квадратних метрів на родину.

Норми житлової площі слід відрізнити від норми надання громадянам житлових приміщень передбачена ст. 48 ЖК України. Зазначена норма не збігається з рівнем фактичної забезпеченості громадян житлом. Вона може бути, звичайно, нижче цього рівня.

Житлове законодавство встановлює мінімальний і максимальний розмір житлової площі в межах якої здійснюється надання житлових приміщень особам, які перебувають на квартирному обліку. Максимальний розмір житлової площі встановлено в ст. 47 ЖК України та визначається в розмірі 13,65 кв. м. на людину, мінімальний розмір житлової площі визначається на рівні середньої забезпеченості громадян житловою площею у відповідному населеному пункті.

Згідно ч. 2 коментарів статті надання житлового приміщення в розмірах вище норми житлової площі можливо при виділенні кімнати або однокімнатної квартири, а також якщо воно викликано необхідністю забезпечення роздільного проживання осіб різної статі старше 9 років, крім подружжя.

Правилами квартирному обліку в п. 52 також передбачено ще один випадок надання розміру житлової площі понад встановлену норму - особами, які хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, у

зв'язку з чим не можуть проживати в одній кімнаті з членами своєї сім'ї. Міністерством охорони здоров'я СРСР наказом № 52 від 08.02.85 р. було затверджено «Перелік хронічних захворювань, при яких особи, які страждають на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, не можуть проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї».

Знос житлового фонду - це часткова або повна втрата елементами будівлі своїх початкових технічних і експлуатаційних якостей в процесі експлуатації під впливом фізико-механічних і хімічних чинників. Граничний фізичний знос будівлі складає 70%.

Аварійне житло - це будівлі і споруди, в яких є в наявності грубі порушення норм і стандартів проживання.

Рівень життя (добробут) - ступінь задоволення матеріальних і духовних потреб людей масою товарів і послуг, що використовуються в одиницю часу.

Доходи населення - це всі матеріальні засоби, які домогосподарства отримують як результат економічної діяльності або як трансферти.

Іпотечний кредит - цільовий довгостроковий кредит на покупку житла, яке стає заставним забезпеченням по цій позиції. Також заставою може виступати нерухомість, що є у власності у позичальника.

Державна житлова програма - система заходів і інструментів державної політики, метою яких є допомога малозабезпеченим громадянам, які потребують поліпшення житлових умов.

Методи збору первинної інформації:

1. Анкетування жителів м. Дніпропетровська. (Анкетування скоротить витрати часу на проведення опитування, підвищить щирість відповідей).

2. Дослідження Законодавства України, офіційної статистики і держ. програм.

Методи обробки:

1. Статистичний аналіз даних опитування.

2. Групування за ознаками.

3. Факторний і кореляційний аналіз.

Тип, об'єм і модель вибірки:

В ході даного дослідження в районах м. Дніпропетровська будуть опитані мешканці багатоповерхових будинків, в основному 5-поверхових перших серій типової забудови, в 9 зональних районах м. Дніпропетровська. Загальна чисельність опитаних складе 860 чол.

Тип вибірки: квотно - районована випадкова вибірка. Квоти по районам, гендеру та віку.

Модель вибіркової сукупності: У кожній зоні треба опитати пропорційне за віком та гендером населення.

Район (№)	18-27 років	28-40 років	41-60 років	Ст. 60 років
	Правий берег			
1. пр. Кірова від медучилища до Титова по обидва боки вулиці	20/20	20/20	20/20	20/20
2. вул. Г. Сталінграда від Ілліча до Титова	5/5	5/5	10/10	10/10
3. за Г. Сталінграда і Гладкова від 15 лікар. до повороту на Тополь обидві сторони, Інженерна	10/10	10/10	10/10	10/10
4. пр. Гагаріна від підстанції до УМВС обидві сторони	20/20	20/20	20/20	20/20
5. вул. Тітова з 2-х сторін	10/10	10/10	10/10	10/10
6. пр. Петровского, ж \ м Западний	10/10	10/10	10/10	10/10
	620 осіб			
	Лівий берег			
7. початок Правди до моста і пр. Воронцова (весь)	10/10	10/10	10/10	10/10
8. вул. Калинова по обидва боки вулиці	10/10	10/10	10/10	10/10
9. вул. Байкальська і Косіюра	10/10	10/10	10/10	10/10
	240 осіб			
Всього	105/105	105/105	105/105	105/105
І того	860 осіб / Виконане 840 осіб			

Інструментарій: Спеціально розроблений для дослідження бланк анкети (див. Додаток 1).

РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ЗАКОНОДАВЧИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ

Сьогодні житлово-комунальне господарство України, незважаючи на досить широке обговорення проблеми на всіх рівнях, є однією з найбільш неефективних сфер національної економіки, яку майже не торкнулися процеси реформування. Незважаючи на всі проблеми держава бере на себе зобов'язання допомоги громадянам в їх потребі в житлі. Згідно ст.2 п.1 Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» - кожен має право на житло. Черга нужденних в отриманні соціального житла становить приблизно 600 тис. осіб по всій країні.

2014/15 рр. – без урахування тимчасово окупованої території АР Крим і м. Севастополя, також без частини зони проведення антитерористичної операції.

© Держстат України

Мал. 1. Обсяг виконаних будівельних робіт, млн. грн.[10]

Причиною житлових проблем є криза будівельної галузі в Україні. Нестабільна економічна ситуація, що поглиблюється у зв'язку з війною призвела до зменшення інвестицій в цю галузь. Масові корупція і крадіжка, що збільшують вартість робіт в рази. Як відмічає представник ООН-ПРООН вартість в Україні будівельних робіт і обладнання зазвичай зростає рази в три тільки через корупцію. Коли ООН або будь-яка інша організація робить все за чіткими міжнародними правилами, то ціна відразу «тане»[8].

Фінансова криза 2008-2015 рр. і високі відсотки іпотеки підірвали довіру громадян до банківської системи та зменшили кількість бажаючих купувати житло в кредит.

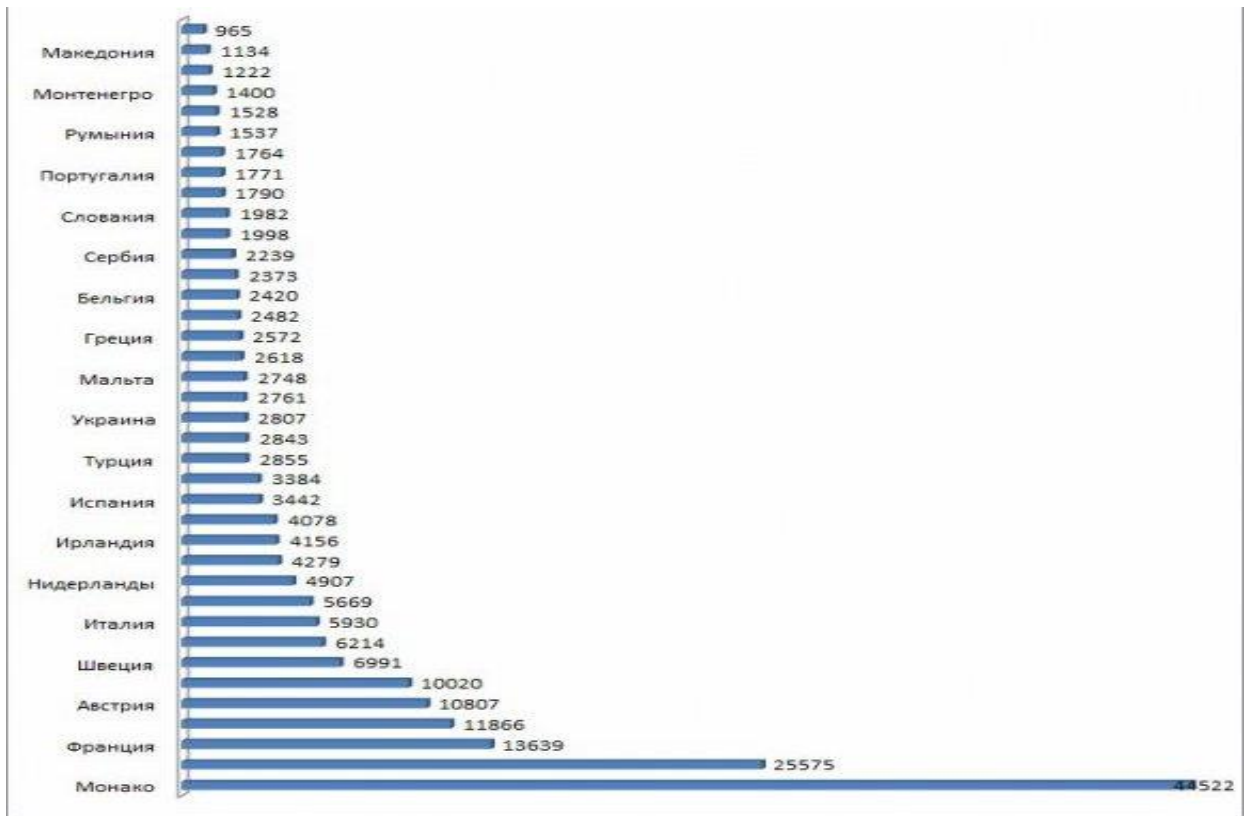

2014/15 рр. – без урахування тимчасово окупованої території АР Крим і м. Севастополя, також без частини зони проведення антитерористичної операції.

© Держстат України

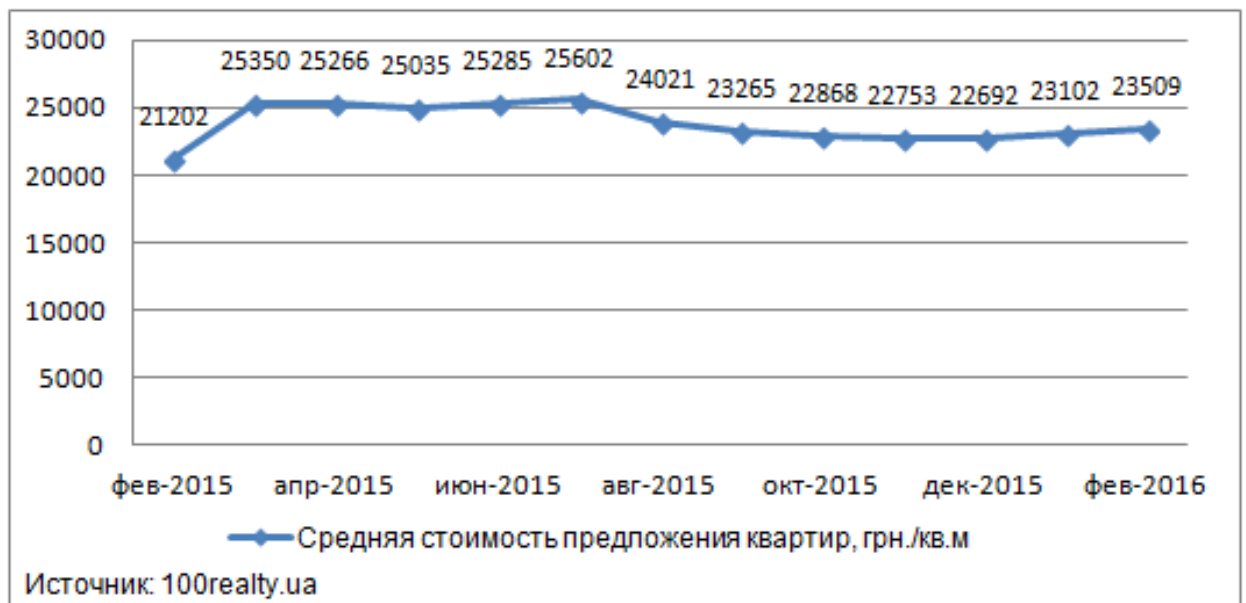
Мал. 2. Здача житла в експлуатацію (тис. м² загальної площі)[10]

Щодо вартості нерухомості в Україні сьогодні, то вона практично не відрізняється від вартості квартир в США і в столицях ЄС. У столиці Болгарії - Софії ціни на житло починаються від 25 тис. євро за однокімнатну квартиру в 40 квадратів, при середньомісячному доході – 330 євро. У Німеччині дозволити собі житло можна навіть в Берліні. Однокімнатні апартаменти площею 35 квадратів коштуватимуть від 40 тис. євро, при середньомісячному доході громадян 2 тис. євро на людину. При цьому в більшості європейських новобудов девелопери здають будинки з повним оснащенням внутрішньої відділки, а керуючі компанії пропонують стандартний набір меблів і зручностей.[12]

Мал. 3. Ціна на нерухомість в Європі, 2015 р.[12]

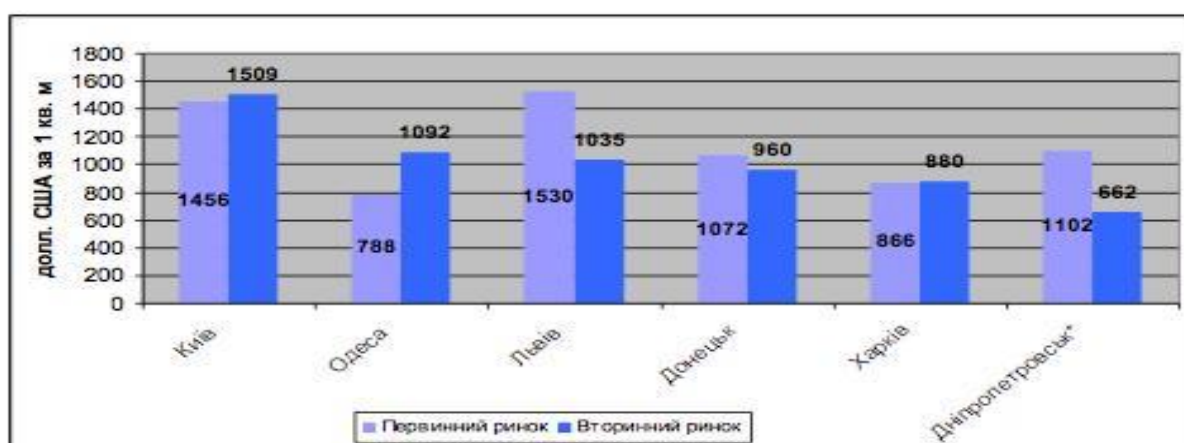
В Україні ціни не поступають європейським, але при середньомісячній зарплаті 4362 грн. (що становить 150 євро), житло стає недоступним для більшості категорій населення.

Мал. 4. Динаміка середньої ціни пропозиції квартир в новобудовах України [12]

За останні 2 роки дана проблема загострилася в зв'язку з величезною кількістю біженців і переселенців, що пов'язано зі збройним конфліктом на сході нашої країни. Найбільша кількість біженців прийняли в областях, що межують із зоною АТО, такою областю є і Дніпропетровська, яка прийняла 86 666 осіб. [11]

Тому перед усією країною постала проблема доступності житла та ролі ринку нерухомості у її вирішенні. Одним з ключових показників ринку нерухомості і якості життя є **Індекс доступності житла**. Він розраховується як середня вартість квартири, поділена на середню заробітну плату пересічного громадянина на рік. Пропонуємо вам такий індекс для п'яти обласних міст України. Найдоступніше житло виявилось у Дніпропетровську. Якщо людина отримує середньорічну зарплату 66,9 тис. грн. (5,6 тис. грн. на місяць), а вартість житла (68 кв.м.) трохи більше за мільйон грн. (36 тис. дол.), квартиру можна буде придбати за 15 років та 8 місяців. Лише на місяць більше мають працювати мешканці Харкова: середні доходи складають 66,1 тис. грн. на рік, а ціна житла не відрізняється від Дніпропетровська. Трійку міст з «доступним» житлом завершує Одеса. Мешканці «Перлини біля моря» можуть придбати 70-метрову квартиру після 22 років та 4 місяців наполегливої праці. Майже 26 років чекатимуть власного житла львів'яни. А найменш доступним виявилось житло в столиці. Квартира площею 70 квадратів тут коштує в середньому 2 млн. грн. а середньорічна зарплата становить майже 80 тис. грн. Тож на придбання власного житла потрібно працювати 29 років. Тобто все життя можна накопичувати /виплачувати кредит за власну квартиру. Для порівняння – в країнах Західної Європи цей показник в середньому становить від 2 до 6 років [12].

Мал. 5. Індекс доступності житла в містах Україні [12].

З цього порівняльного аналізу, можна зробити висновок, що забезпечення населення доступним або соціальним житлом є актуальною проблемою, вирішення якої могло стати відповіддю на цілий ряд інших проблем соціального характеру. Тому метою є виявлення можливості оновлення та збереження житлового фонду шляхом реконструкції житлових будинків першого періоду індустріального домобудівництва, як запропонували група дослідників та вчених з ПДАБА на чолі з ректором В.І. Большаковим.

Але є також і соціальне-економічне рішення. Перш за все треба розрізнити претендентів на доступне житло і претендентів на соціальне житло. Зараз це одні і ті ж самі категорії, які перелічені в нормативних актах постановки на чергу.

Громадяни, які мають право на першочергове отримання житла.

Відповідно до змісту ст. 45 ЖК України та п. 44 Правил квартирному обліку в першу чергу жилі приміщення надаються тим, які перебувають на квартирному обліку[4]:

- інвалідам Великої Вітчизняної війни та сім'ям воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти, і прирівняним до них у встановленому порядку особам.
- Героям Радянського Союзу, Героям Соціалістичної Праці, а також особам, нагородженим орденами Слави, Трудової Слави, "За службу Батьківщині в Збройних Силах СРСР" усіх трьох ступенів;
- особам, які хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, перелічених у списку захворювань, затвердженому Міністерством охорони здоров'я СРСР;
- особам, зараженим вірусом імунодефіциту людини внаслідок виконання медичних маніпуляцій;
- медичним працівникам, зараженим вірусом імунодефіциту людини внаслідок виконання службових обов'язків;
- учасникам бойових дій та учасникам війни.
- інвалідам праці I і II груп та інвалідам I і II груп з числа військовослужбовців;
- особам, які стали інвалідами I і II груп у зв'язку з виконанням державних або громадських обов'язків, виконанням обов'язку з порятунку людського життя, з охорони власності і правопорядку;
- сім'ям осіб, які загинули під час виконання державних або громадських обов'язків, виконанні обов'язку громадянина СРСР з порятунку людського життя, з охорони соціалістичної власності і правопорядку;
- сім'ям осіб, які загинули на виробництві внаслідок нещасного випадку.
- робітникам і службовцям, які тривалий час сумлінно пропрацювали у сфері виробництва;
- матерям, яким присвоєно звання "Мати-героїня";

- багатодітним сім'ям (які мають у своєму складі трьох і більше дітей) і саодиноким матерям;
- сім'ям при народженні близнят;
- вчителям та іншим педагогічним працівникам загальноосвітніх шкіл і професійно-технічних навчальних закладів;
- особам, які проживають в старих будинках, що не підлягають капітальному ремонту;
- іншим громадянам у випадках, передбачених законодавством.

Громадяни, які мають право на позачергове отримання житла.

Згідно положення ст. 46 ЖК України позачергово житлові приміщення надаються [4]:

- громадянам, житло яких внаслідок стихійного лиха стало непридатним для проживання;
- особам, направленим у порядку розподілу на роботу в іншу місцевість. Житлові приміщення вказаним особам надаються підприємствами, установами, організаціями, яким вони направлені на роботу, а у випадках, передбачених законодавством, - органами місцевого самоврядування;
- особам, які повернулися з державного дитячого закладу, від родичів, опікуна чи піклувальника, при неможливості повернення займаного раніше жилого приміщення;
- дітям-інвалідам, які не мають батьків або батьки яких позбавлені батьківських прав і проживають у державних або інших соціальних установах, після досягнення повноліття, якщо за висновком медико-соціальної експертизи вони можуть здійснювати самообслуговування і вести самостійний спосіб життя;
- громадянам, незаконно засудженим і згодом реабілітованим, при неможливості повернення займаного раніше жилого приміщення;
- особам, які належать до інвалідів війни;
- особам, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту". Житлові приміщення для таких категорій громадян надаються органом місцевого самоврядування, підприємством, установою, організацією, у віданні яких знаходилися займане раніше приміщення, а при відсутності у підприємства, установи, організації житлової площі - органом самоврядування за місцем проживання цих громадян до засудження;
- особам, обраним на виборну посаду, коли це пов'язано з переїздом в іншу місцевість;
- членам сім'ї народного депутата України у разі його смерті в період виконання депутатських обов'язків у Верховній Раді України на постійній основі;
- в інших випадках, передбачених законодавством.

Деякі люди мають за особливі заслуги першочергове право отримання державного житла, але таких категорій більш десятка. Тому черги (списки) дублюють одна одну, дуже повільно рухаються інколи у зворотній бік. Розподілити за об'єктивними комплексними критеріями нужденних у черзі на доступне житло та нужденних у соціальному житлі і розробити дві державні та регіональні програми їх будівництва та надання.

Для працездатних громадян, які потребують житла потрібні програми пільгового кредитування. В середньому відсоток по іпотечному кредиту в банках України коливається від 18 до 23,5%. При зниженні вартості житла та іпотечних ставок більша частина громадян зможуть стати власниками житла і в найкоротші терміни.

В Україні іпотечні кредити можна оформити за програмою Державної іпотечної установи (ДІУ) або для молоді заручитися підтримкою Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву (але туди потрапити можуть не всі молоді люди). Крім віку, основним критерієм для участі в програмі є потреба в поліпшенні житлових умов (менше 6 м² на людину). За державною програмою кредит на житло молодим родинам надається за пільговою ставкою від 14,1% річних. Видається кредит максимальним терміном до 30 років, початковий внесок складе не менше 10% загальної вартості житла. При народженні дітей у сім'ї позичальника буде нараховуватися субсидія і зменшуватися процентна ставка. Але темпи будівництва такого житла малі відносно нужденних в ньому. Тому треба поширити масштаби будівництва та зменшити вартість такого житла і процентну ставку[5].

Для непрацездатних категорій, безробітних, а так само осіб з зарплатами нижче 4 тис. грн. на людину, єдина надія мати власне житло - отримання соціального житла в оренду, такий законопроект поданий у ВР України, але останні роки соціальне житло майже не будується. Для зацікавленості будівельних компаній держава повинна надавати пільгові умови та стимулювати будівництва даного типу житла.

Крім того, для цих категорій можна повернутися до старих соціальних норм. В СРСР норма для прописки і виділення житла на сім'ю була **6 кв. м.** житлової площі на особу. На 3-х - це 18 кв. м. такі звужені норми соціального житла вже прийняті у Японії, запропоновані урядами Ізраїлю та ФРГ.

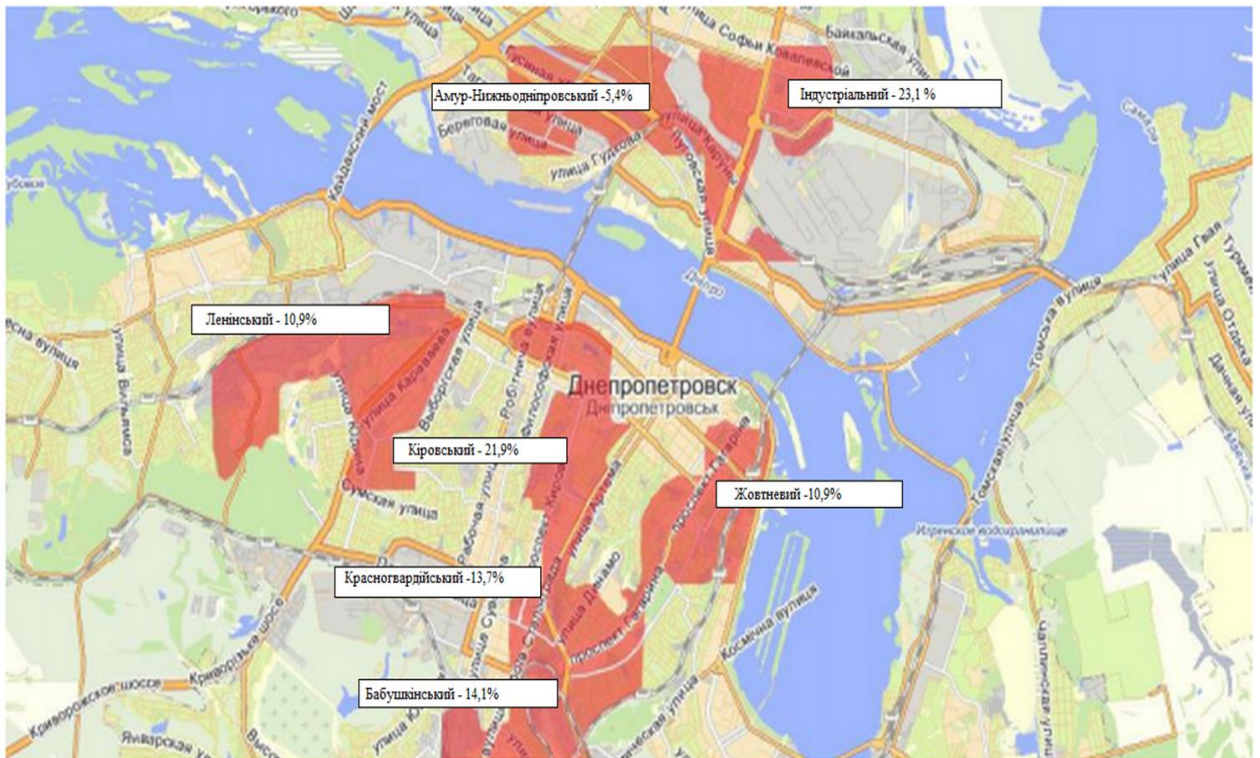
Сьогодні в Україні ще одна закріплена законом норма в Законі про житлової субсидії: 44 кв. м. на 1 чол. житлової площі та 12 кв. м. додатково (загальної площі). При цьому вона близька до середньоєвропейської норми 46 кв. м. на чол.[3] Якщо видавати соціальне житло за такими нормам, то житлова проблема в Україні вирішена не буде. Навіть розвинені країни знижують соц. стандарти для виділення безкоштовно житла для соц. незахищених категорій. При цьому громадяни сплачують лише квартплату і комунальні, але житло не є їх власністю.

Інша справа доступне житло для працездатних і молоді. У них житло повинно враховувати можливе збільшення сім'ї в майбутньому. Тому у цьому випадку інвестори і будівельники повинні орієнтуватися на середні норми від 32-36 до 44-46 кв. м. житлової плюс 12 кв. м. загальної площі на 1 чол.

В цілому, вирішення проблеми забезпечення соціальним (пільгові категорії) та доступним житлом (молоді та працездатні) потребує інноваційних підходів і технологій, архітектурних та конструктивних нестандартних рішень, будівництво або на вільних територіях, або на територіях з розвинутою інфраструктурою. Значно просунути вирішення проблеми можуть державні програми реконструкції старих будинків або надбудова нового житла над вже заселеним, що зменшить терміни та витрати на будівництво і на тимчасове переселення громадян.

Але всі програми будуть втілені при співпадінні попиту та пропозицій, при співпадінні інтересів всіх соціальних акторів: мешканців, будівельників, інвесторів, банкірів, влади. Дізнатися про їх позиції та думку можна за допомогою соціологічного опитування. Ми почали з мешканців м. Дніпропетровська.

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ (ВЕСЬ МАСИВ)

Таблиця 1

Ваш вік?	N	% опит.
18-27	209	24,9
28-40	208	24,8
41-60	214	25,5
Старше 60	209	24,9

Розподіл за віком був заданий квотами вибіркової сукупності, з невеликими коливаннями і відповідає демографічній структурі населення міста.

Таблиця 2

Ваша стать?	N	% опит.
Жіноча	418	49,8
Чоловіча	422	50,2

Таким чином, у нас вийшов невеликий перекис від заданої вибірки і демографічного співвідношення жителів міста за гендером, але відхилення в рамках статистичного і їм можна знехтувати.

Таблиця 3

Ваш соціальний статус?	N	% опит.
Інше	15	1,8
3.1 Робітник промислового чи будівельного підприємства	69	8,2
3.2 Держслужбовець	33	3,9
3.3 Військовий	18	2,1
3.4 Найманий робітник сфери послуг, торгівлі, транспорту, зв'язку, складів	123	14,6
3.6 Пенсіонер	161	19,2
3.7 Студент	84	10
3.8 Працівник сфери освіти, науки, культури, медицини, консультант	91	10,8
3.9 Безробітний	54	6,4
3.10 Робітник агропідприємства або фермер	14	1,7
3.11 Керівник підприємства, бізнесмен, банкір, власник нерухомості, ПП, самозайнятий	78	9,3
3.12 Офісний працівник, ІТ-спеціаліст, медійщик, логіст, посередник.	100	11,9

Структура зайнятості відлюнає основні тренди сучасності: перехід до інформаційного суспільства та суспільства споживання. Більшість працюючих зайняти у сфері бізнесу, торгівлі та послуг, ІТ. Велика доля пенсіонерів та студентів, робітників промисловості або будівництва менш, ніж у працівників соц. сфери: освіта, наука, медицина, культура.

Таблиця 4

Район проживання?	N	% опит.
Бабушкінський	101	12
Жовтневий	135	16,1
Індустріальний та АНД	240	28,6
Кіровський	160	19,1
Красногвардійський	128	15,2
Ленінський	76	9,1

Квоти були задані концентрацією будівель першої та другої типової серії та долею житлової забудови у загальній площі району.

Таблиця 5

Місце розташування будинку?	N	% опит.
Берегова лінія	14	1,7
Перша лінія	406	48,3
Друга лінія	434	51,7

Будинки, в яких мешкають респонденти розміщені на другій/першій лінії, згідно з поквартальними планами забудов у радянські часи.

Таблиця 6

Тип житла?	N	% опит.
6.1 Малоквартирний будинок (2-4 поверхи)	61	7,2
6.2 Гуртожиток	31	3,7
6.3 "Сталінка"	32	3,8
6.4 "Хрущовка"	433	51,4
6.5 Висотний багатоквартирний будинок 70-90-х рр.	63	7,4
6.6 Окремий будинок/котедж з ділянкою старий/новий	201	23,8
6.7 Висотний багатоквартирний будинок (побудований пізніше 2000 р.)	22	2,6

Серед опитуваних, як і планувалося, половина - мешканці хрущовок, ще 24% мешкають в індивідуальних окремих домах. Ще 7% мешкають у висотках типової серії 70-90рр.

Таблиця 7

Рік побудови будинку?	N	% опит.
Не знаю	129	15,4
1873 - 1950	44	5,2
1953 - 1980	566	67,4
1981 - 2000	82	9,8
2001 - 2014	19	2,3

Майже 70% опитуваних проживають в домах, що буди побудовані в період з 1953 по 1980 роки, які є предметом панів реконструкції.

Таблиця 8

Кількість кімнат?	N	% опит.
1	123	14,6
2	397	47,3
3	261	31,1
4	43	5,1
5 і більше	16	1,9

Завдяки проведеному анкетуванню вдалося встановити, що майже половина людей, що прийняли участь в опитуванні, проживають у двокімнатних квартирах, третина респондентів має трьохкімнатні.

Таблиця 9

Загальна площа?	N	% опит.
не знаю	18	2,1
до 20	17	2
20-50	460	54,8
50-80	302	36
80 і більше	43	5,1

Основна частина опитуваних проживає у квартирах загальною площею 20-50 м² загальної площі, мало це або достатньо залежить від складу родин.

Таблиця 10

Скільки людей проживають з Вами?	N	% опит.
не відповіли	50	6
0	37	4,4
1	219	26,1
2	287	34,2
3	180	21,4
4	54	6,4
5 і більше	12	1,4

Третина проживає у двох (це або пари або неповні родини), чверть респондентів одинаки, п'ята частина живе втрьох (це може бути класична нині нукліарна родина або інші варіанти). Відповідь на це дає наступне питання.

Таблиця 11

Скільки разом з Вами проживає дітей?	N	% опит.
жодного	544	64,8
1	238	28,3
2 або 3	58	7

Відповідь нас здивувала . По-перше, велика доля не мають дітей або діти старші 18 років живуть окремо (65%). Сучасна тенденція малодітності також проявила себе менш третини мають 1 дитину. Лише 7% мають дві або три дитини, які мешкають разом.

Таблиця 12

Хто власник житла?	N	% опит.
12.1 Опитуваний	222	26,3
12.2 Вся родина	502	60
12.3 Родичі	45	5,3
12.4 Місто	25	3
12.5 Підприємство	5	0,5
12.6 Приватна особа (оренда)	39	4,7
12.7 Інше	5	0,5

Отже, у 60% респондентів, власниками помешкання є усі члени родини, 26% - сам респондент, це і є, хто мешкає один (Див.Табл.10), але біля 14% орендують житло у власника.

Таблиця 13

Чи є окрім місця проживання додаткова житлова площа?	N	% опит.
13.1 Нема зовсім	89	10,5
13.2.1 Є дод. житлова площа	30	3,5
13.2.2 Є і я її здаю в оренду	37	4,4
13.3 Будинок/ котедж у місті/ за містом	41	4,9
13.4 Дача	639	75,8
13.5 Свій варіант	7	0,9

Більшість опитуваних мають додаткову житлову площу у вигляді дачі але це місце відпочинку, а не житла, особливе узимку. Лише 8% мають інше житло. Тому перечекати десь, поки дім буде під реконструкцією людям ніде.

Таблиця 14

Чи є потреба в поліпшенні (розширенні) житлових умов?	N	% опит.
14.1 Ні, мене все задовольняє	357	42,3
14.2 Поки що ні, але коли виростуть діти	69	8,2
14.3 Так і вже шукаю	120	14,2
14.4 Так, ми будуємося/взяли іпотеку	86	10,2
14.5 Так, але не маємо коштів	64	7,6
14.6 Так, але не знаємо, яким чином	71	8,4
14.7 Планую скоро зайнятися цим питанням	76	9,1

Майже половина опитуваних, за їх відповідями, **не потребують** поліпшення житлових умов як мінімум зараз. Відзначимо, що значна частка людей, які обрали цей варіант відповіді, є літніми людьми, тобто їх діти виростили, мають своє житло. Але половина опитаних потребує покращення та збільшення житлових умов. 23% вже шукають або планують це найближчим часом, кожен 10-й вже взяв іпотеку і буде житло. 16%- потенційні претенденти на соціальне житло.

Таблиця 15

У якому типі житла Ви хотіли б проживати за необмеженими можливостей?	N	% опит.
15.1 Там, де живу зараз	19	2,3
15.2 "Сталінка"	11	1,3
15.3 "Хрущовка"	4	0,5
15.4 Малоквартирний старий будинок	5	0,6
15.5 Окремий будинок/котедж з ділянкою/без у місті/за містом	163	19,3
15.6 Малоквартирний елітний будинок	49	5,8
15.7 Багатоквартирний новий будинок з поліпшеним планування	95	11,3
15.8 Звичайна багатоквартирна висотка	55	6,5
15.9 Елітний багатоквартирний висотний будинок	51	6,0
15.11 Свій варіант	2	0,2

Своїм житлом задоволені лише 2%. 20% опитаних мріють про свій котедж, 14 % про елітне житло, 11% - про новий багатоквартирний будинок ліпшого планування. Тобто бажане та реальне суттєво не співпадають.

Таблиця 16

Яке матеріальне положення Вашої сім'ї відносно прожиткового мінімуму (1400 грн.)?	N	% опит.
16.1 Набагато нижче: не вистачає коштів навіть на найнеобхідніше	72	8,6
16.2 На рівні ПМ або трохи вище: коштів вистачає на найнеобхідніше, в іншому відмовляємо собі	244	29
16.3 Вище ПМ: Коштів вистачає на найнеобхідніше, на все інше доводиться збирати або брати у кредит	294	35
16.4 Значно вище ПМ: на всі потреби сім'ї коштів вистачає, але ми економимо на розвагах	175	20,8
16.5 Дуже добре: ні в чому себе не обмежуємо, не економимо та відкладаємо на майбутнє.	55	6,5

Отже, за результатами опитування, 35% опитуваних має дохід трохи вище прожиткового мінімуму, якого хватає лише на необхідне, але можуть відкладати на інші потреби, ще третина обмежує себе вігальними потребами, а 6% не хватає коштів і на саме необхідне, стільки ж можуть не економити. Тобто лише 28% респондентів потенційні інвестори при придбанні житла, іншим це не доступне. **Наша гіпотеза підтвердилась.**

Таблиця 17

Де територіально Ви хотіли б проживати?	N	% опит.
17.1 У тому ж мікрорайоні, де й зараз	121	24,6
17.2 У центрі міста	68	13,9
17.3 Ближче до центра міста	97	19,8
17.4 У передмісті	67	13,7
17.5 За містом в елітному поселенні	27	5,5
17.6 За містом в екопоселенні	36	7,3

17.7 В іншому спальному районі	13	2,7
17.8 В іншому місті	23	4,7
17.9 В іншій країні	39	8

Люди надзвичайно звикли до місця свого проживання не хочуть його змінювати, їх влаштовує існуюча там інфраструктура, тому чверть опитуваних бажають проживати у тому ж мікрорайоні, де й зараз, серед них багато людей похилого віку. Більш молоді бажали б при нагоді жити у центрі або ближче до центру міста (32%), але це не реальне, тому що у центрі мала міста для нової забудови і житло(земля) дорожче. 7% мріють жити в еко-поселенні, ще 12% в інших містах/країнах.

Таблиця 18.1

Наскільки при виборі житла для Вас важливо?	N	% опит.
18.1 Близькість дитячого садка/ясель	105	17
18.2 Близькість школи	181	29,3
18.3 Близькість медичної амбулаторії	239	38,7
18.4 Близькість магазинів та аптеки	407	66
18.5 Близькість відкритої автостоянки	68	11
18.6 Близькість зупинки громадського транспорту та різноманіття маршрутів	256	41,5
18.7 Наявність підземного паркінгу	24	3,9
18.8 Близькість наземного гаража	36	5,8
18.9 Парк, сквер, бульвар	176	28,5
18.10 Свій варіант	28	4,5
18.11 Не має значення, аби житло мені підходило	71	11,5

Найбільш популярними варіантами, тобто найбільш важливими в соціальної інфраструктурі є близькість магазинів та аптеки, близькість зупинки громадського транспорту та різноманіття маршрутів, близькість медичної амбулаторії, третини потрібна школа (діти шкільного віку), 28% парк, сквер для прогулянок, що охоплює основний круг потреб людей.

Таблиця 18.2

Наскільки сьогодні Вас задовольняє інфраструктура?	N	% опит.
0-4	72	8,6
5-7	376	44,8
8-10	266	31,7

45% людей майже задоволені інфраструктурою свого мікрорайону (оцінка від 5 до 7 балів), третина повністю задоволена – оцінки 8-10. Це пояснює бажання жити у цьому мікрорайоні що зараз.

Таблиця 19

Який тип житла Ви могли б придбати протягом наступних 10 років при нинішніх доходах для себе або для дітей?	N	% опит.
19.1 Ніякий, мені це недоступно	242	50,7
19.2 Мені це не потрібно	30	6,3
19.3 Малометражна квартира на вторинному ринку	38	8
19.4 Квартира у незавершеному будинку	10	2,1
19.5 Квартира у новому висотному будинку поліпшеного планування, більша за площею	28	5,9
19.6 Полнометражна квартира у малоквартирному будинку на вторинному ринку	23	4,8
19.8 Будинок/котедж без ділянки у межах міста	2	0,4
19.9 Будинок/котедж з ділянкою у межах міста чи у передмісті	13	2,7
19.10 Заміський будинок/котедж підвищеної комфортності з ділянкою, великий за площею	3	0,6
19.11 Побудувати будинок своїми руками у місті	6	1,3
19.12 Квартира у висотному багатоквартирному будинку на вторинному ринку	17	3,6
19.13 Побудувати будинок/котедж із ділянкою за містом	10	2,1

19.14 Мені б трохи збільшити площу у нинішньому будинку	16	3,4
19.15 Мені б трохи покращити умови життя та планування квартири	37	7,8
19.16 Свій варіант	3	0,6

Половина опитуваних не мають можливості придбати будь-яке житло з нинішніми доходами. Із цього можна зробити висновок про те, **що і загалом половина населення м. Дніпропетровська не має такої можливості**. Крім того, порівняння відповідей на це питання з відповідями на бажане житло (Табл. 15), ми фіксуємо великі розбіжності у тому, про що мріють і те, що можуть себе дозволити люди. Лише 6% опитаних планують побудувати котедж (проти 19%), стільки ж куплять більшу квартиру у новому висотному будинку (проти 11%), 15% будуть шукати на вторинному ринку хто велику, хто малу квартиру, інші тільки мріють (10%), вони можуть погодитися на реконструкцію без відселення.

Таблиця 20

Чи ризикнули б Ви взяти іпотеку?	N	% опит.
20.1 Уже взяв та виплачую	11	2,3
20.2 Збираюся взяти, коли прийде час	20	4,2
20.3 Візьму, якщо банки знизять процент іпотеки	54	11,3
20.4 Краще візьму в борг у друзів та знайомих	39	8,2
20.5 Нізащо б не взяв	169	35,4
20.6 Взяв би на пільгових умовах у держави (молодіжний кредит)	23	4,8
20.7 Будемо збирати самостійно	81	16,9
20.8 Мої доходи не дозволяють	71	14,9
20.9 Свій варіант	10	2,1

Майже половина опитуваних не взяли б іпотеку за жодних умов або мають низькі доходи, тому вони розраховують тільки на державу, 22% будуть збирати самостійне або звернуться до рідних і друзів, на пільгові умови розраховують 15%. Лише 6% взяли або планують взяти кредит.

Таблиця 21

Скільки часу ви витрачаєте на дорогу "дім-робота/навчання/інше" (регулярно)?	N	% опит.
до 20	293	34,9
21-40	319	38
41-60	157	18,7
більше 60	71	8,5

35% людей витрачають на дорогу від 21 до 40 хвилин кожного дня, біля 27 % витрачають більше. Але значна частина витрачає небагато часу.

Таблиця 22

Чим найчастіше Ви користуєтесь для пересування містом?	N	% опит.
22.1 Громадським транспортом	408	48,6
22.2 Громадським транспортом і таксі	79	9,4
22.3 Власним авто	176	21
22.4 Частіше ходжу пішки, зрідка громадським транспортом	154	18,3
22.5 Велотранспортом	5	0,6
22.6 Службовим авто з водієм	6	0,7
22.7 Свій варіант	12	1,4

Більше половини опитуваних громадян користуються громадським транспортом для пересування містом, 18% - ходять пішки, кожен п'ятий користується власним авто.

Таблиця 23

Сьогодні здійснюється реформа ЖКГ. Хто має замінити старі ЖЕУ?	N	% опит.
23.1 Ніхто, мене задовольняє така система	190	22,6
23.2 Міськрада повинна створити нову систему	105	12,5
23.3 Об'єднання мешканців у вигляді ОСМБ чи кооперативу, що будуть наймати робітників та укладати договори з компаніями від імені мешканців	218	26
23.4 Приватні обслуговуючі компанії укладають контракти з кожним власником житла окремо	69	8,2
23.5 Важко відповісти, я про це не думав(думала)	258	30,7

Чверть опитаних вважають, що стару систему мають замінити ОСМБ або кооперативи. П'ята частина за стару систему, вона їх задовольняє, 12% не згодні ні зі старою системою, ні з ОСМБ, 8% власників будинків хочуть самі заключати контракти з комунальними службами. Але негарне, що третина взагалі про це не думає і не цікавиться.

Таблиця 24

Створене лі у Вашому будинку об'єднання мешканців?	N	% опит.
24.1 Ні, ми обговорюємо це	301	35,8
24.2 Так, успішно функціоную	95	11,3
24.3 Ні, я вважаю цю ідею марною	187	22,3
24.4 Ні, але ми вирішили створити	94	11,2
24.5 У нас кооперативний будинок	26	3,1
24.6 У нас створено будинковий комітет	71	8,5
24.7 У нас приватний приватизований будинок	46	5,5
24.8 Інше	20	2,4

47% опитаних у стадії створення ОСМБ, 22% противники цього, лише 11% опитаних живуть у домах, де створені ОСМБ, ще 11% живуть в домах з іншими колективними формами управління.

Таблиця 25

Якби Ваш будинок потрапив до плану Реконструкції зношеного житлового фонду, то на що і на яких умовах Ви погодилися :	N	% опит.
25.1 Згоден(згодна) взяти грошову компенсацію та шукати інше житло самостійно	131	22,9%
25.2 Згоден(згодна), щоб мені запропонували варіанти іншого житла та допомогли з переїздом без доплати	134	23,4%
25.3 Згоден(згодна) взяти грошову компенсацію та доплатити власні кошти, аби проживати після реконструкції у тому ж будинку чи поблизу	67	11,7%
25.4 Згоден(згодна) на реконструкцію будинку без відселення, за умови розширення площі житла та покращення умов існування безкоштовно	71	12,4%

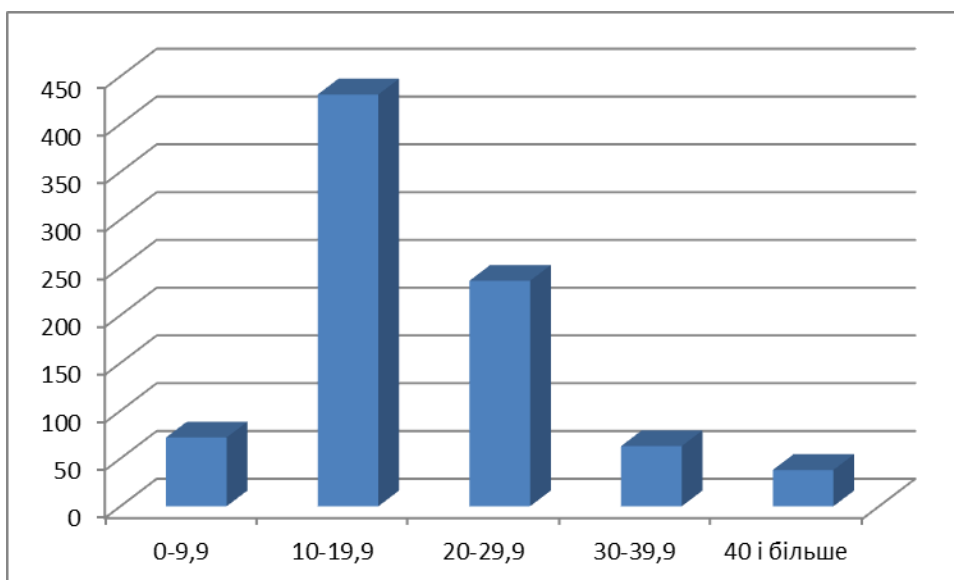
25.5 Згоден(згодна) стати пайовиком чи інвестором реконструкції мого будинку без відселення, за можливості купити додаткове житло у цьому ж будинку на пільгових умовах	13	2,3%
Не визначилися	157	27,4%

Отже, в рівних частинах по четверті опитаних обирають 1-й та 2-й варіанти відповіді, тобто переїдуть в інше житло, у другому місці. В том же домі після реконструкції або поблизу або жити під час реконструкції без відселення 24% респондентів. Стати пайщиком (внести кошти на проект реконструкції щоб придбати додаткову площу або квартиру) готові лише 2% респондентів.

Дисперсія. Аналіз житлових та матеріальних умов респондентів.

Середня квадратура на людину:

0-9,9	10-19,9	20-29,9	30-39,9	40 і більш	Всього
72	431	236	63	38	840
8,6	51,3	28,1	7,5	4,5	100%

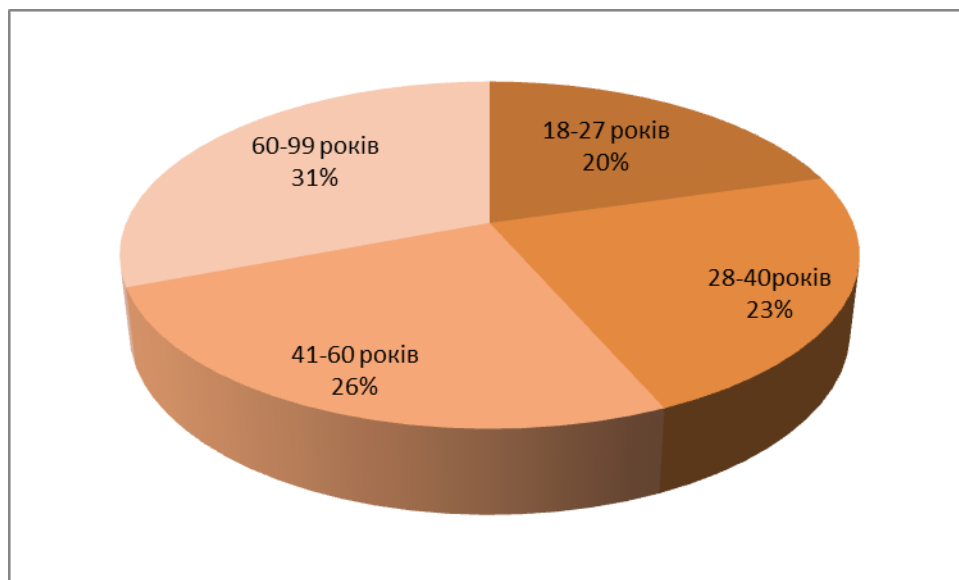
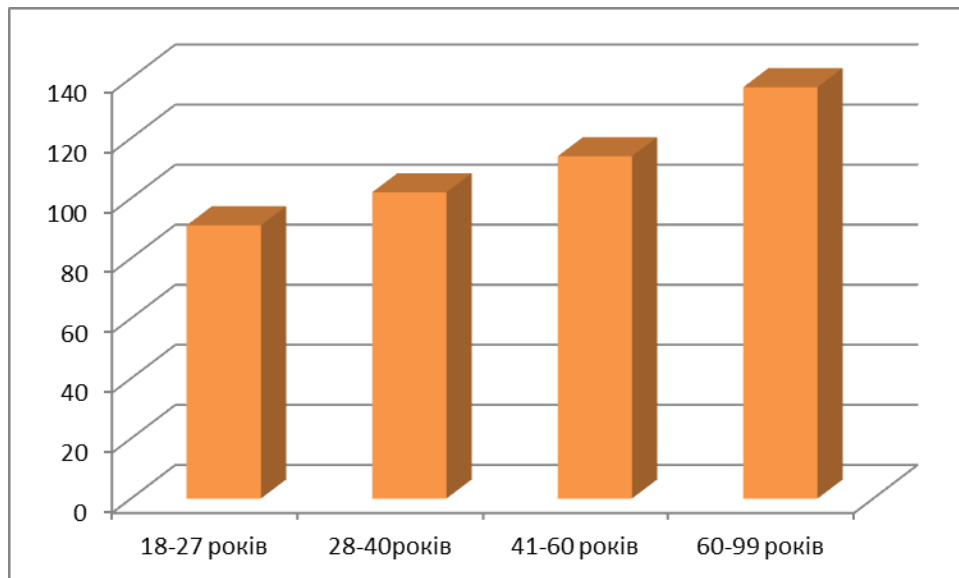
- 9% - мають менш 10 м² на людину, тобто мають нижче сучасних соц. норм у країні.
- Половина респондентів мають від 10 до 19,9 м², що дорівнює 1-кімнаті
- 28 % мають від 20 до 29,9 м² - площа 1-2 кімнатної квартири;
- 7,5% - в 30-39,9 м² , площа 2 кімнатної квартири;
- 4,5% - в 40 і більше м², тобто лише 4% мають площу, яка згідно «Закону про субсидії» 2016р. є нормою.

РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ.

ГРУПА - МЕШКАНЦІ «ХРУЩОВОК».

В цілому ця когорта у загальному масиві склала більш половини опитаних, як і було задумане. Їх соціальний портрет:

Діаграма 1. Вік

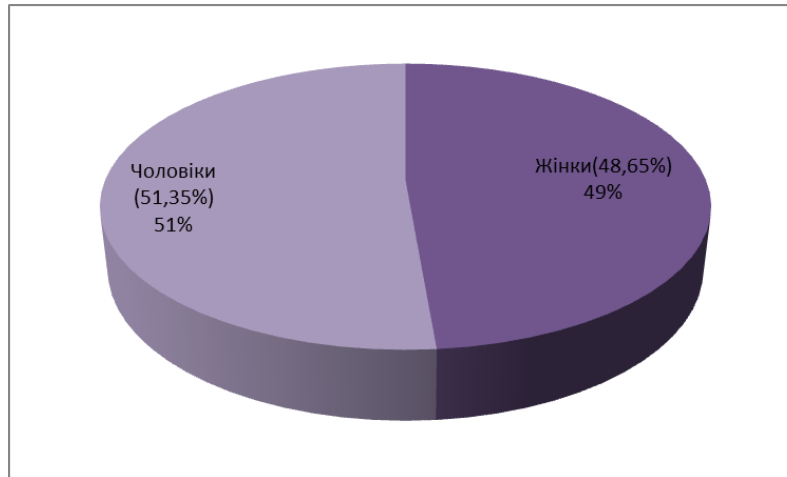

18-27 років	28-40 років	41-60 років	60-99 років	Сумма
91	102	114	137	444
20,5	23,0	25,7	30,9	100%

Таким чином, серед опитаних людей, котрі живуть в хрущовках, більше людей пенсійного віку - 31 % (проти -19% загального масиву), потім категорія людей від 41 до 60 років - 26%, далі 28-40 років - 23% та молоді люди віком від 18 до 27 років (21%). Що логічно, адже «хрущовки»

будувалися ще в 50-60х роках минулого століття й перші мешканці, що зистарились разом з будинком.

Діаграма 2. Стать

Жінки(48,65%)	Чоловіки (51,35%)	Всього
216	228	444
48,6	51,4	1,0

Відповідно гендерна структура опитаних мешканців хрущовок така:

Жінки склали 48,6%, Чоловіки 51,4%. Що не зовсім відповідає демографічній ситуації, але перекося на 2 проценти допустимий, в рамках статистичного стандартного відхилення.

Діаграма 3. Соціальний статус

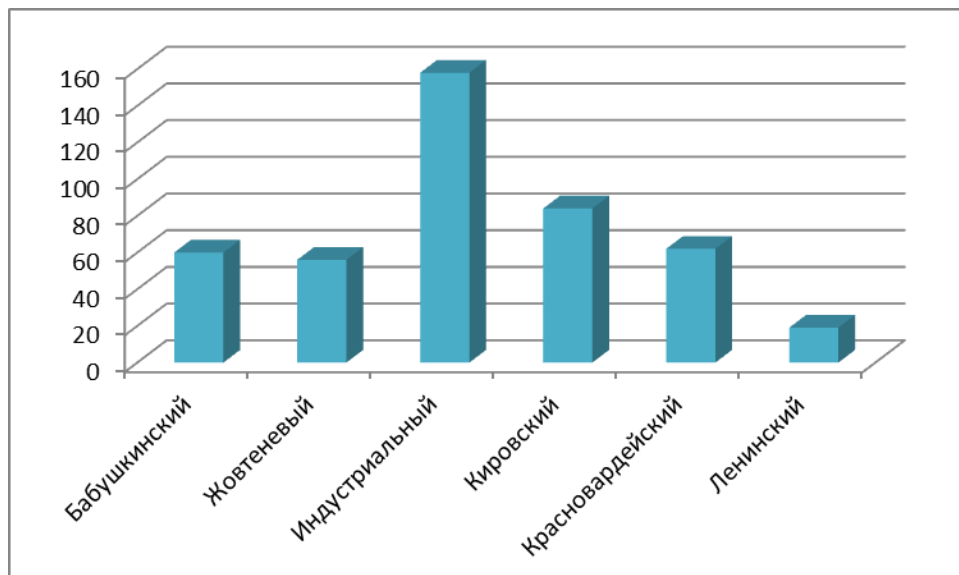
Сфера по	Пенсіонер	Студент	Наука, ме	Офісний с	Інше	Всього
58	115	40	46	44	141	444
13,06	25,90	9,01	10,36	9,91	31,76	100%

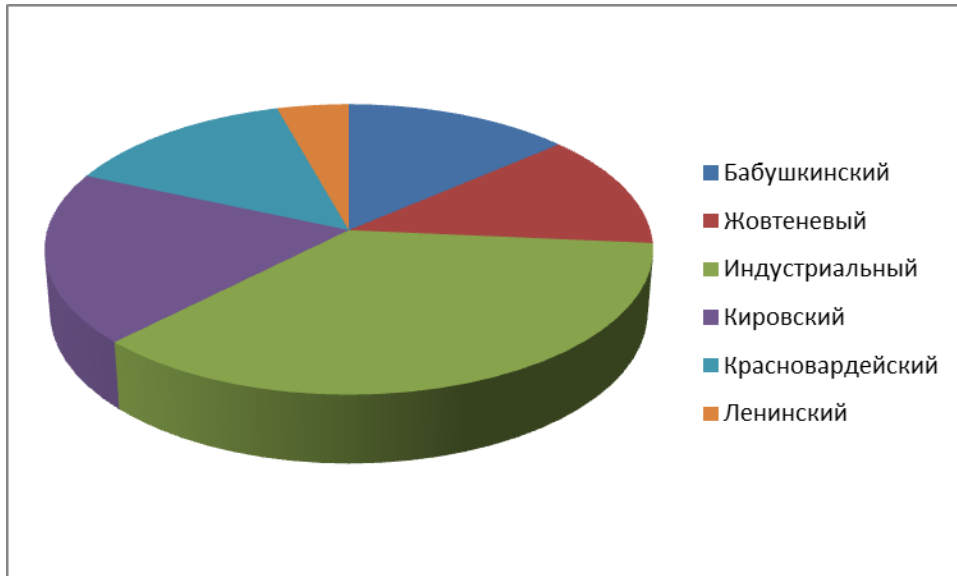

Майже чверть мешканців пенсіонери, 13% - представники сфери послуг, офісні співробітники та робітники сфери культури науки та медицини (соц. сфера) по 10%, 9%- студентів. Соц. структура опитаних також відлунує структуру зайнятості мешканців нашого міста, що підтверджує репрезентативність та надійність даних.

Діаграма 4. Район проживання

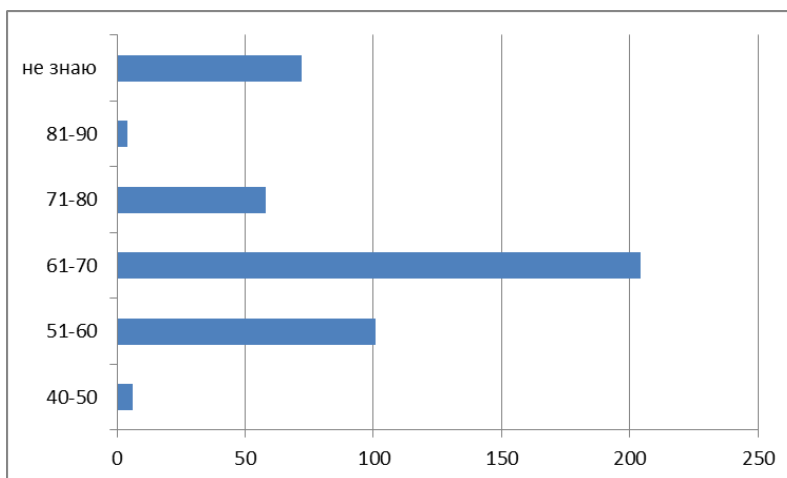
Бабушкинский	Жовтенево́ый	Индустриальный	Кировский	Красноарде́йский	Ленинский	всього
60	56	158	84	62	19	444
13,5	12,6	35,6	18,9	14,0	4,3	100%

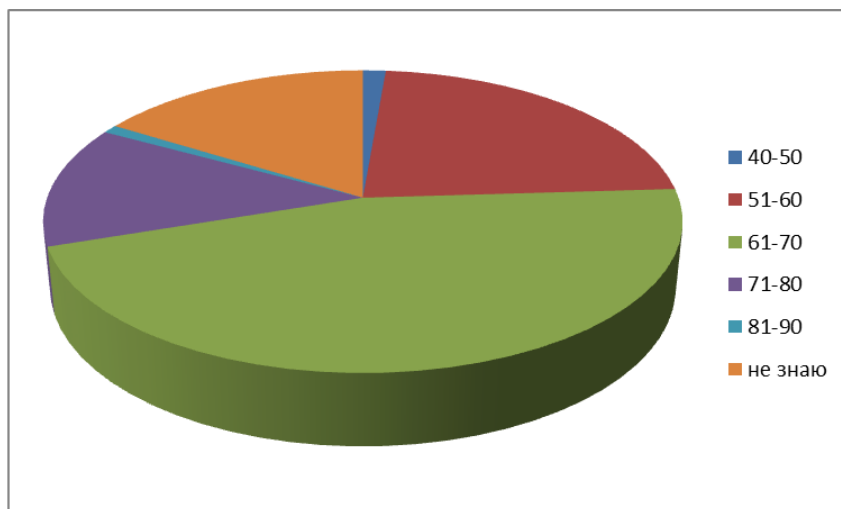
Таким чином опитані мешкають:

- 1) Індустріальний – 35,5
- 2) Кіровський – 18,9
- 3) Красногвардійський – 14
- 4) Бабушкінський – 13,5
- 6) Жовтневий – 12,6
- 7) Ленінський – 4,3

Тому як зони опитування обирались за містом найбільш концентрації типової забудови другого індустріального періоду, тому райони міста представлені нерівномірно. Але якщо скласти всі райони Правобережжя то пропорція буде 2/3 до 1/3 Лівобережжя.

Діаграма 5. Рік побудови будинку

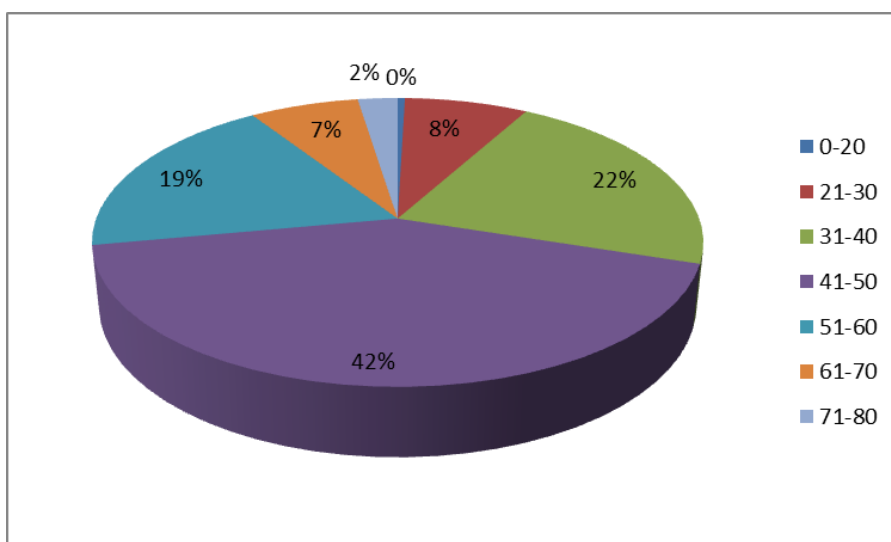

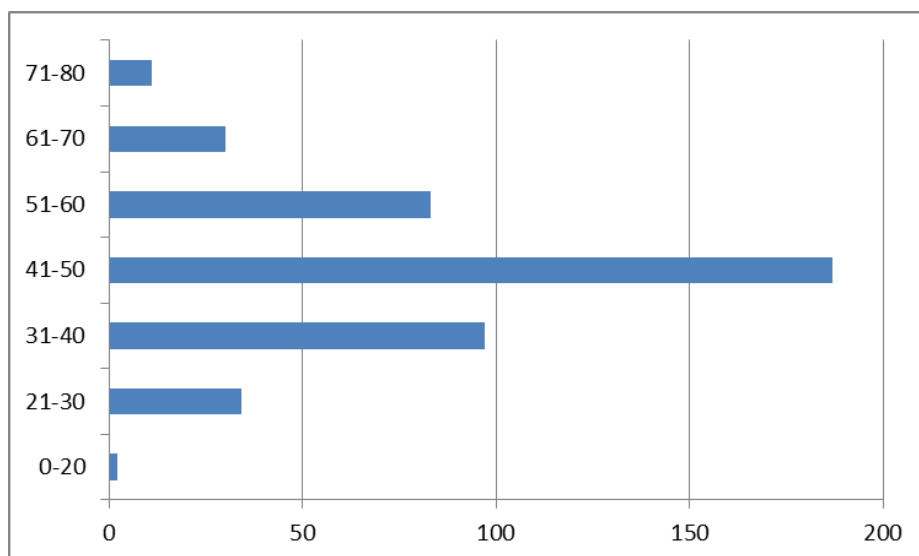

40-50pp	51-60pp	61-70pp	71-80pp	81-90pp	не знаю	всього
6	101	204	58	4	72	444
1,4	22,7	45,9	13,1	0,9	16,2	100%

Як видно з даних найбільша кількість «хрущовок» побудована в 61-70х роках, далі за чисельністю йдуть будинки побудовані в 51-60х роках. Потім – 71-80ті роки. Так, як кількість людей що не знає рік будівництва свого будинку велика (16,2%) проведемо екскурс в історію міста. Періодом забудови нашого міста «панельними хрущовками» вважається 1955-1967 роки, «цеглові хрущовки» - 1955-1970 роки.

Діаграма 6. Загальна площа квартири

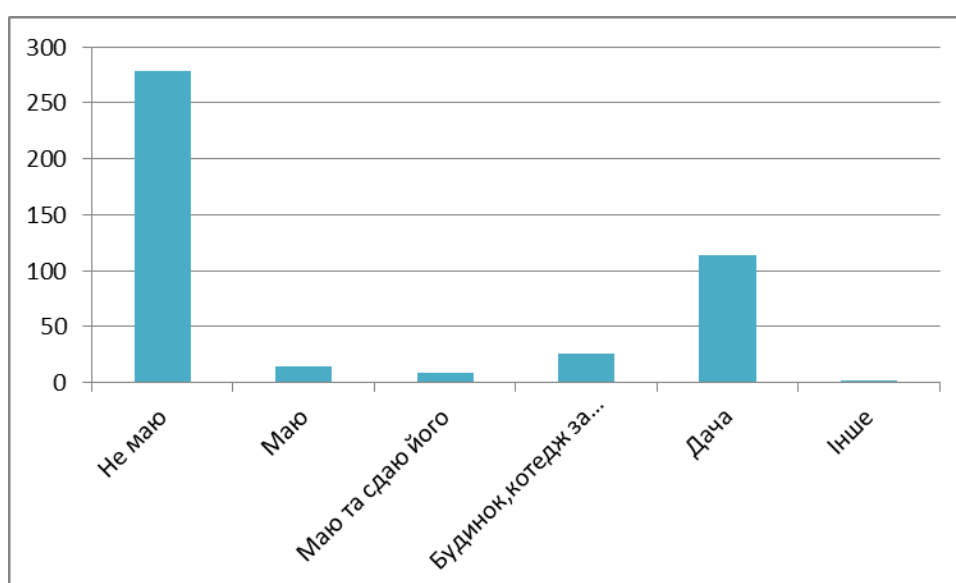

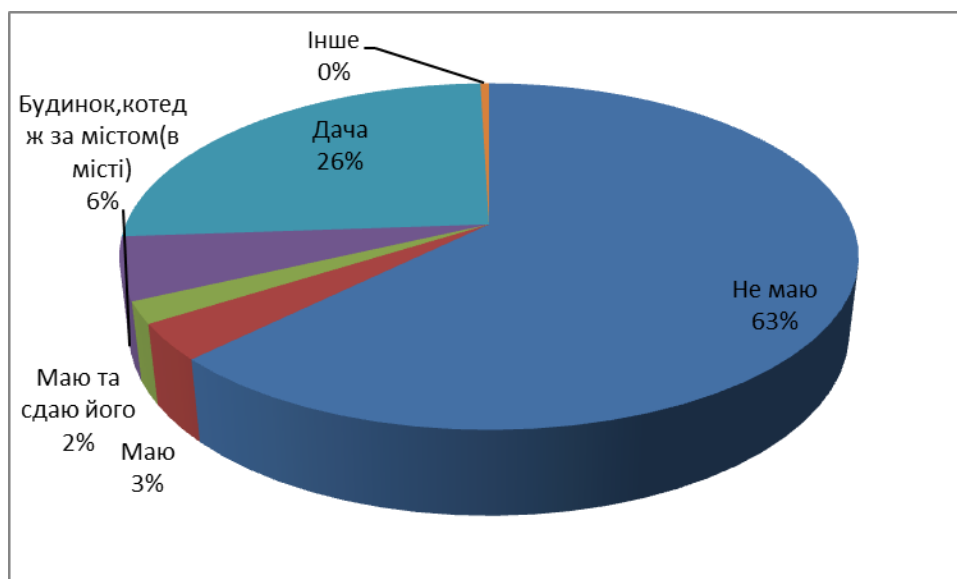
0-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	всього
2	34	97	187	83	30	11	444
0,5	7,7	21,8	42,1	18,7	6,8	2,5	100%

Таким чином у жителів «хрущовок» ситуація з квадратними метрами така: 1) 41-50 м² мають 42,1% 2) 31-40 м² - 21,8% 3) 51-60 м² - 18,7% 4) 21-30 м² - 7,7 % 5) 61-70 м² - 6,8% 6) 71-80 м² - 1,8% 7) 81 і більше м² - 2,5% 8) 0-20 м² - 0,5%

Загальну площу 2 кімнатної стандартної квартири мають 42%, 1 кімнатної -22%, 3 кімнатної – 19%. Кімнатні більшої площі мають в цілому біля 18%, це більше значно ніж у загальному масиві,що пов'язане з великої кількістю одинаків та людей похилого віку.

Діаграма 7. Іншу нерухомість, крім житла мають?

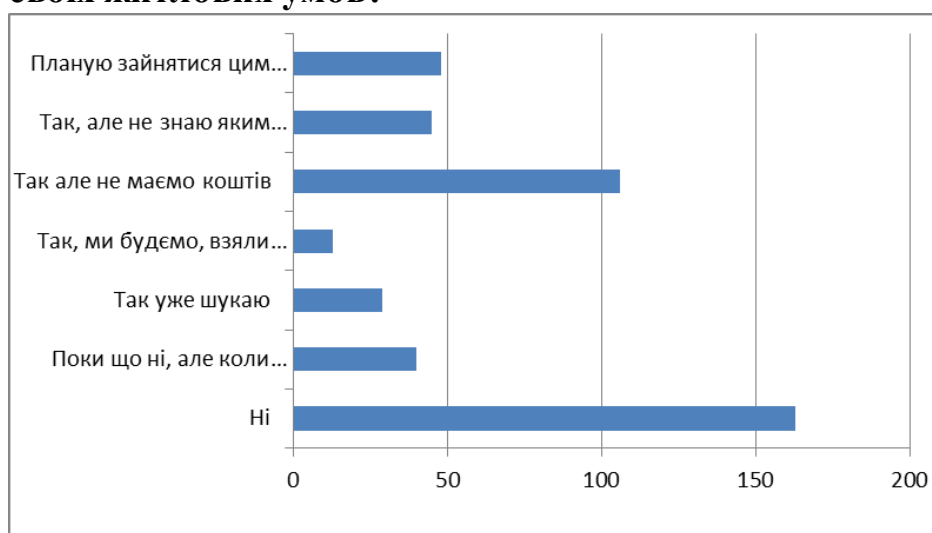

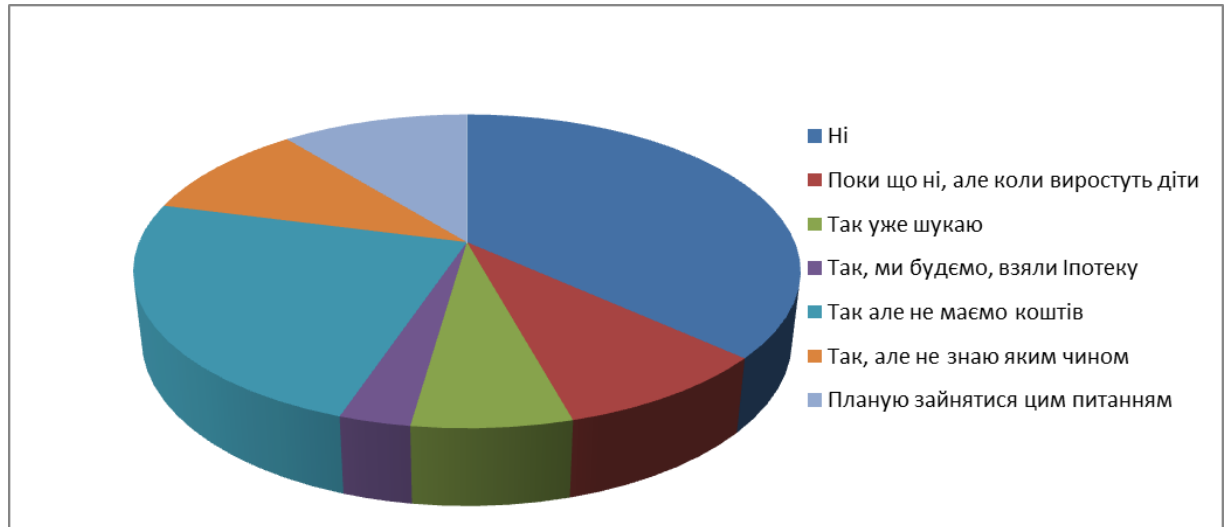

Не маю	Маю	Маю та сд	Будинок, к	Дача	Інше	Всього
278	15	9	26	114	2	444
62,6	3,4	2,0	5,9	25,7	0,5	100%

Таким чином 62,6% опитаних на має іншого житла, крім «хрущовки», ще 25,7% має лише дачу, а 5,9% мають будинок, котедж за містом (в місті). Лише 3,4% мають інше житло та ще 2% має та сдає інше житло. Та 0,5% вибрали варіант інше. З відповідей на це питання стає зрозуміло, що людям нікуди переїхати тимчасово на час реконструкції будинків.

Діаграма 8. Чи потребуєте Ви (Ваша родина) в покращенні своїх житлових умов?

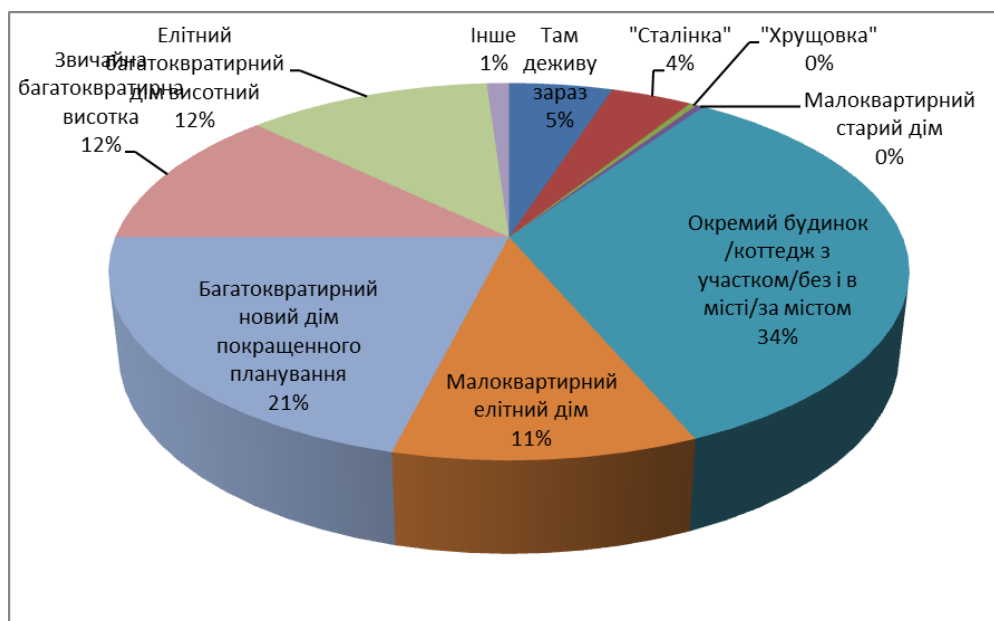
Ні	Поки що ні	Так уже шукаю	Так, ми будемо, взяли іпотеку	Так але не маємо коштів	Так, але не знаю яким чином	Планую зайнятися цим питанням	Всього
163	40	29	13	106	45	48	444
36,7	9,0	6,5	2,9	23,9	10,1	10,8	100%

Таким чином:

- 1) 36,7% - не мають потреби в житлі (у загальному масиві таких 42%).
- 2) 24% - потребують, але не мають коштів
- 3) 10,8% - планують зайнятися цим питанням
- 4) 10,1% - потребують, але не знають яким чином краще вирішити це питання
- 5) 9% - поки що ні, але коли виростуть діти...
- 6) 6,5% - уже шукають житло
- 7) 2,9% - так, будують(взяли іпотеку)

Тобто матеріально спроможні самі вирішити питання додаткового житла або покращення житлових умов лише біля 20% (кожен п'ятий). Біля 40% задоволені й не мають потреби в покращенні розширенні житлових умов. Ще майже 40% не можуть вирішити це питання самостійне хоч і мають таку потребу.

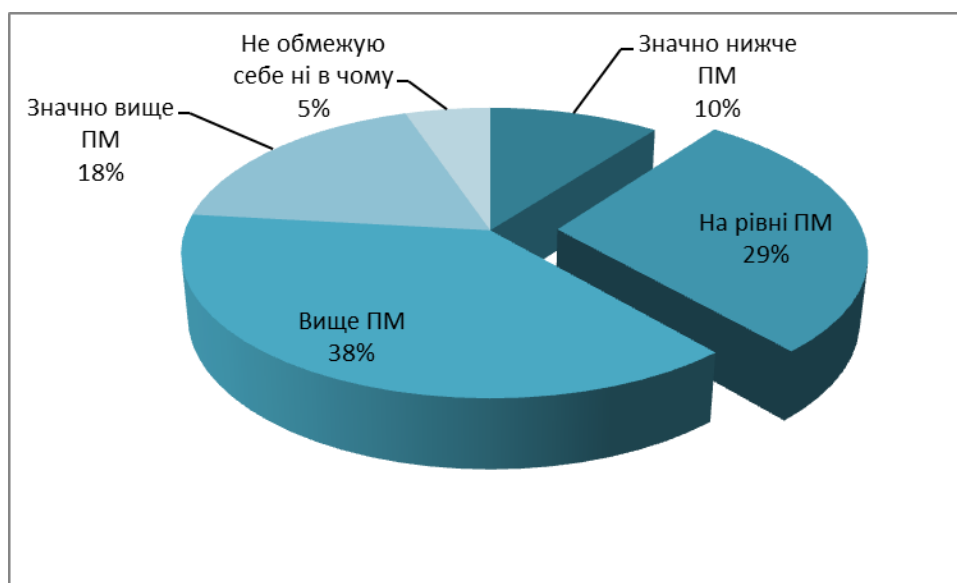
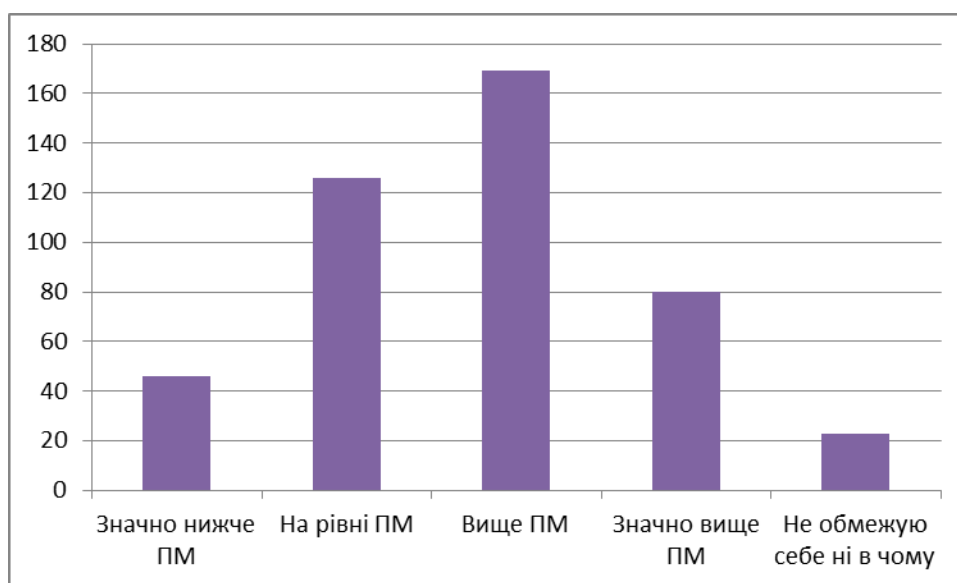
Діаграма 9. В якому типі будинку ви хотіли б жити (необмежені в фінансах)?

Там де живу зараз	"Сталінка"	"Хрущовка"	Малоквартирний старий дім	Окремий будинок /коттедж з участком /без і в місті/за містом	Малоквартирний елітний дім	Багатоквартирний новий дім покращеного планування	Звичайна багатоквартирна висотка	Елітний багатоквартирний висотний	Інше	Всього
14	11	1	1	95	29	59	34	33	3	280
5,0	3,9	0,4	0,4	33,9	10,4	21,1	12,1	11,8	1,1	100%

Отже мрії наших респондентів такі: Окремий будинок/ котедж у місті/за містом – 34%; багатоквартирний новий дім покращеного планування – 21,1%; звичайна багатоквартирна висотка – 12,1%; елітний багатоквартирний дім висотний – 11,8%; Малоквартирний елітний дім – 10,4%, там, де живу зараз – 5%; Інше – 6%. Наші земляки в більшості реалісти вони задовольнялись би або окремим будинком в місті(молоді) за містом(більш вікові групи), або заселились в багатоквартирну нову забудову з покращеною планування, на елітне житло претендують біля 20% масиву, в основному молоді люди. Стримують їх мрії та плани матеріальне становище.

Діаграма 10. Матеріальне положенні відносно прожиткового мінімуму (ПМ =1400 грн. на чоловіка):

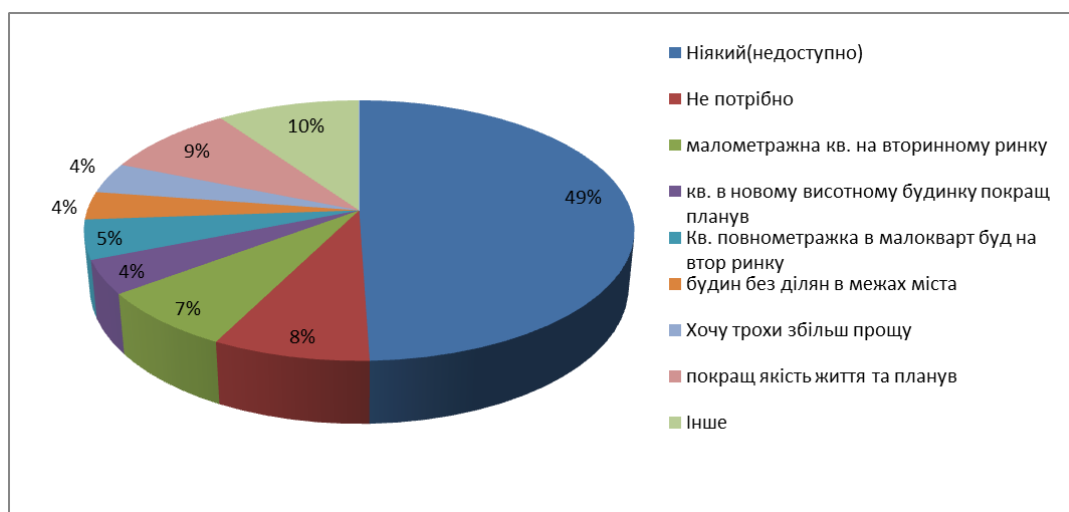
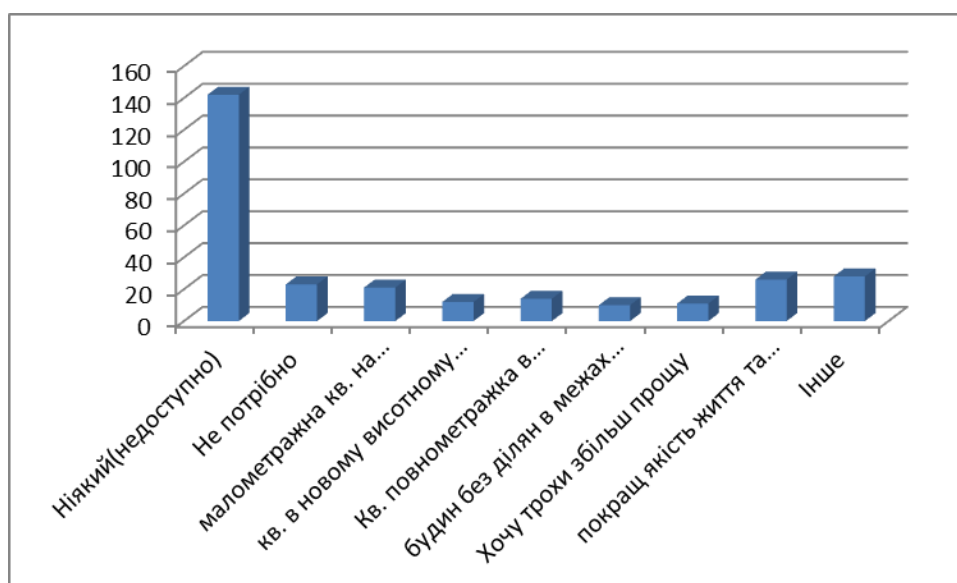

Значно ни	На рівні П	Вище ПМ	Значно ви	Не обмеж	Всього
46	126	169	80	23	444
10,4	28,4	38,1	18,0	5,2	100

Таким чином у 38% опитаних матеріальне положення трохи вище ПМ, вони задовольняють тільки необхідні потреби. Майже стільки ж людей не можуть задовольнити свої необхідні потреби

Люди у яких матеріальне положення значно вище ПМ склали - 18%, вони можуть себе дозволити не тільки необхідне а і розходи на відпочинок, спорт, розвиток, а 5,2% опитаних не відмовляють собі ні в чому і ще можуть відкладати. Саме дві останні категорії й обрали як бажане елітне житло.

Діаграма 11. Який тип житла ви б придбали через 10 років (с урахуванням ваших доходів)?

Ніякий(не	Не потріб	малометр	кв. в ново	Кв. повно	будин бе:	Хочу трох	покращ я	Інше	всього
142	23	21	12	14	10	11	26	28	287
49,5	8,0	7,3	4,2	4,9	3,5	3,8	9,1	9,8	100

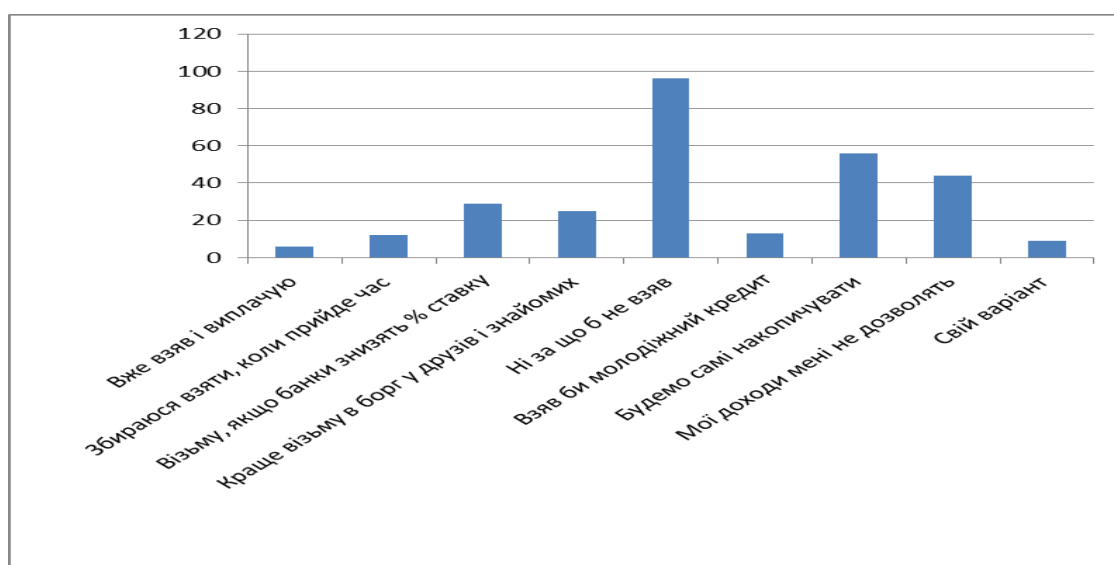
Відповіді поділилися:

- ✓ Ніякий, мені це не доступно – 49,5%
- ✓ Мені це не потрібно–8%
- ✓ Малометражна квартира на вторинному ринку–7,3%
- ✓ Квартира в новому висотному домі покращеного планування та великої площини – 4,2%
- ✓ Квартира повнометражна в малоквартирному будинку на вторинному ринку – 4,9%
- ✓ Будинок/котедж без ділянки в межах міста–3,5%
- ✓ Мені б трохи збільшити площу в нинішньому будинку–3,8%

- ✓ Мені б трохи покращити якість житла і планування—9,1%
- ✓ Свій варіант—9,8%

Якщо порівняти бажане з реальним (доступним) можна бачити, що мрії значно відрізняються от можливостей. Так біля половини взагалі не може себе дозволити придбати житло. Котедж в межах міста зможуть себе дозволити через 10! років - 4% (проти 34%), не елітне, а нове великого розміру житло покращеного планування в багатоквартирному висотному будинку ще 4% (проти 21%). Трохи збільшити наявну площу у домі що мешкають зараз або покращити якість будинку та планування зможуть ще 14%, ще 11% будуть шукати житло на вторинному ринку.

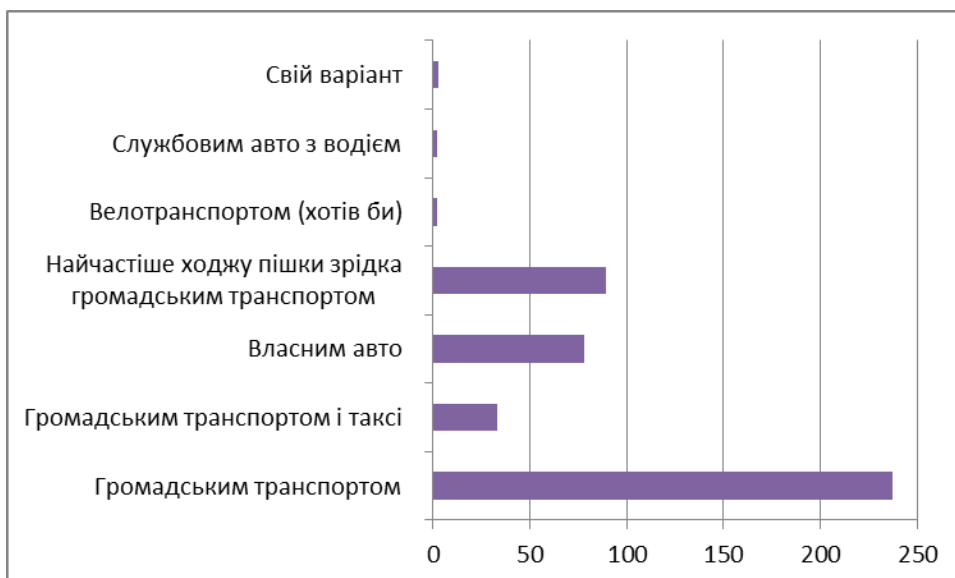
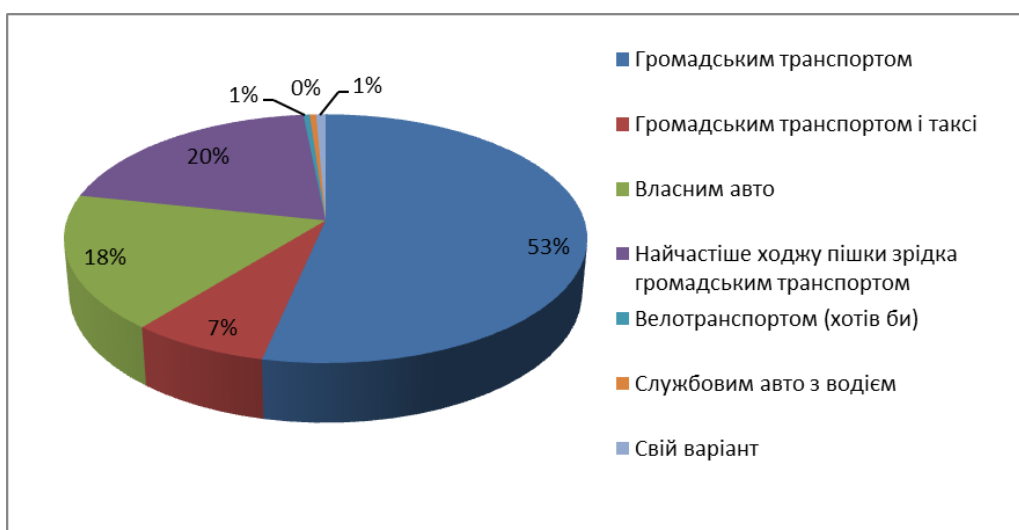
Діаграма 12. Погодилися б Ви на Іпотеку?

Вже взяв і	Збираюся	Візьму, як	Краще віз	Ні за що б	Взяв би м	Будемо с	Мої доходи	Свій варіа	Всього
6	12	29	25	96	13	56	44	9	290
2,1	4,1	10,0	8,6	33,1	4,5	19,3	15,2	3,1	100%

Таким чином, наша гіпотеза про недовіру банкам або кабальність умов кредитування житла підтвердилась. Так мешканці хрущовок лише 6% готові або вже взяли іпотеку, ще 4% стали б учасниками молодіжного кредитування, при умовах що Програма знову відкриється. Ітого - 10% всіх опитаних. Ще 10% очікують зниження процентних ставок та покращення умов(терміну) іпотечних кредитів. **Але 80% не будуть звертатися в банки найближчим часом.** З них кожен п'ятий буде накопичувати самостійне поступове, ще 9% займуть в борг у знайомих та рідних. **15% потенційні претенденти на соціальне житло.**

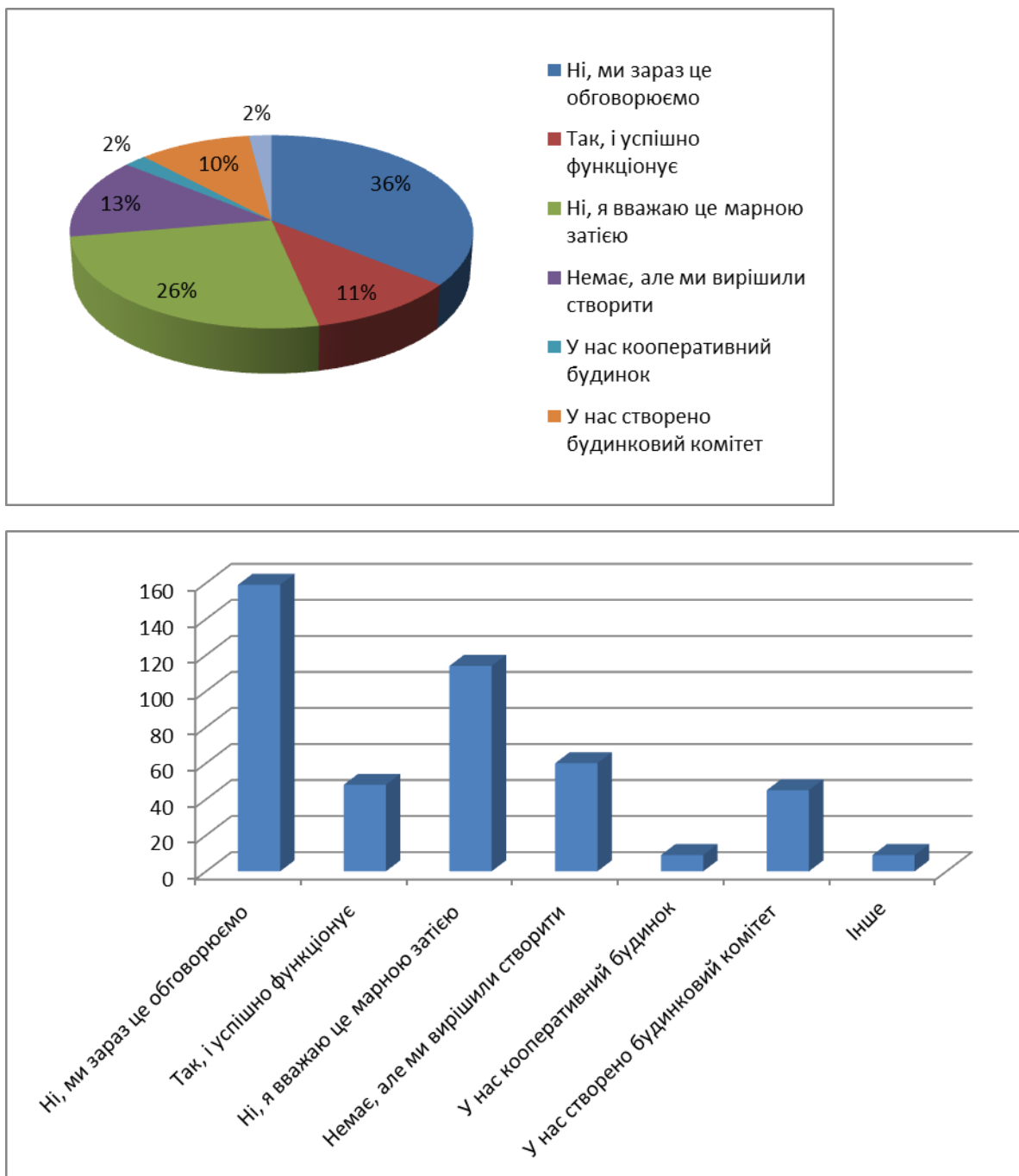
Діаграма 13. Зазвичай для пересування по місту ви користуєтесь:

Громадськ	Громадськ	Власним а	Найчастіщ	Велотран	Службови	Свій варіа	Всього
237	33	78	89	2	2	3	444
53,4	7,4	17,6	20,0	0,5	0,5	0,7	100%

Більшість мешканців користується громадським транспортом. Пішки перемішаються переважно пенсіонери.

Діаграма 14. Чи створено у вашому будинку об'єднання мешканців?

Як відоме зараз йде реформування управління житлової сферою та підтримання життєзабезпечення будинків та при домовий території. Вже створені колективні товариства у 23% опитаних (10% - домовий комітет, 2% кооператив та 11% - ОСМБ). 50% обмірковують над цим або у процесі створення такого об'єднання. Чверть опитаних противники нової системи і вважають що місцева влада повинна знайти якимось іншим вихід.

Кореляція між питаннями:

Таблиця 26

	возр	пол	соц стат	нужд	ПМ	10л	віб
возр	1						
пол	0,030192	1					
соц стат	0,186366	-0,07639	1				
нужд	-0,19493	0,066503	-0,0992	1			
ПМ	-0,326	0,021071	-0,3474	0,020812	1		
10л	-0,28785	0,045641	-0,20928	0,769163	0,09732	1	
віб	-0,08085	-0,06818	-0,08739	0,086583	0,030088	0,123402	1

до 0,3	практически отсутствует, слабая
от 0,3 до 0,5	умеренная
от 0,5 до 0,7	заметная
от 0,7 до 0,9	сильная
от 0,9 до 0,99	очень сильная

Таким чином, можна сказати що більшість питань заданих опитуваним не впливає на їх вибір відповіді в іншому питанні. Окрім випадку потреби у покращенні жилих умов, матеріального становища і те, що може людина придбати через 10ть років.

Якщо аналізувати окремо відповіді на питання про реконструкцію (25питання), то на відповідь респондентів найбільше впливають (хоча коеф. кореляції мін. за значенням) такі фактори:

- 1) Вік; 2) Соціальний статус; 3) Потреба в кращих житлових умовах;
- 4) Склад родини; 5) Матеріальне становище.

Таблиця 27

	нуждаются ли в расширении	В каком типе жилья хотели бы жить	Материальное положение	Тип жилья в течении 10 ти лет
нуждаются ли в расширении	1			
В каком типе жилья хотели бы жить	0,823002134	1		
Материальное положение	-0,093832386	-0,061554512	1	
Тип жилья в течении 10 ти лет	0,821763891	0,999726892	-0,060100303	1

	Характер связи
до 0,3	практически отсутствует, слабая умеренная
от 0,3 до 0,5	
от 0,5 до 0,7	заметная
от 0,7 до 0,9	сильная
от 0,9 до 0,99	очень сильная

Отже, відповідь на питання в якому типі житла хотіла б жити людина, вирішає відповідь на питання де б вона придбала щось через 10 років (тобто респонденти достатньо реалістичні у своїх планах)

Також спостерігаються сильний вплив відповіді на таке питання «Потреби в покращенні житлових умов» та потім відповідей на питання «В якому типі житла хотіли б жити» та «Тип житла який придбаю через 10 років». Виявилось що респонденти достатньо скромні у своїх бажаннях. Інші залежності маже відсутні. Див. Таблиця 28

	год	число		С вами	из них		удовлетв	
	постройки	комнат	общая S	прожив	детей до	старше	ть	время на
					18	18	условия	дорогу
дисп	31478,70204	0,887532	330,4197	1,685026	0,2278	0,353577	3,180941	1,905407
мах	2010	12	140	4	2	4	10	150
мин	1873	1	6	1	1	1	1	5
средн лин отклон	33,372511	0,71492	13,59664	0,837478	0,326964	0,458719	1,410566	17,78779
станд отклон	177,4223831	0,942652	18,18871	1,298908	0,478051	0,595633	1,783519	24,05567
коэф вариации	5,316422943	1,318542	1,337736	1,550976	1,46209	1,298472	1,2644	1,352369
розмах вариации	137	11	134	4	2	4	10	150
сдне знач	1953,599162	2,338902	50,8728	2,06962	1,137821	1,271186	6,854137	36,26039
коэф осияции	0,070126975	4,703061	2,634021	1,932722	1,757746	3,146667	1,458973	4,136745

Аналіз питання 25 про спосіб реконструкції, на що згодні/не згодні мешканці «хрущовок» див.табл.29.

Таблиця 29

Варіант відповіді	N	%	Мотивація вибору, на що б погодились.
25.1:Згоден(згодна) взяти грошову компенсацію та шукати інше житло самостійно.	131	22,9	Люди не вірять у здійснення інших запропонованих варіантів, більше довіряють власному смаку, незадоволені місцем свого проживання та хочуть змінити його.
25.2:Згоден(згодна), щоб мені запропонували варіанти іншого житла та допомогли з переїздом без доплати.	134	23,4	Люди не мають часу та бажання шукати нове житло, але вони пред'являють певні умови: -щоб житло було у тому ж районі, де вони проживають зараз; -щоб були запропоновані різні варіанти житла на вибір; -щоб умови існування були не гірші, ніж зараз.
25.3:Згоден(згодна) взяти грошову компенсацію та доплатити власні кошти, аби проживати після реконструкції у тому ж будинку чи поблизу.	67	11,7	Люди не бажають переїжджати, тому що дуже звикли до місця свого проживання, їх задовольняє район, поруч проживають родичі, знайомі. При цьому, на думку більшості, доплата має бути невеликою.
25.4:Згоден(згодна) на реконструкцію будинку без відселення, за умови розширення площі житла та покращення умов існування безкоштовно.	71	12,4	Люди готові потерпіти через відсутність вкладів (безкоштовно) та розширення площі житла, тому що не бажають змінювати місце свого проживання.
25.5:Згоден(згодна) стати пайовиком чи інвестором реконструкції мого будинку без відселення, за можливості купити додаткове житло у цьому ж будинку на пільгових умовах.	13	2,27	Люди обмірковують цей варіант для задачі в оренду або проживання дітей.
Не обрали жодного варіанту: - не визначилися;	157	27,4	<i>Люди не вірять у здійснення жодного варіанту, бояться втратити своє житло.</i>
- відмовились від усіх варіантів.	50	8,0	

РОЗДІЛ 5. ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ

На сьогоднішній день достатньо гострою стала проблема реальної потреби жителів м. Дніпропетровська в розширенні і поліпшенні житлових умов. Виходячи з цього, було прийнято рішення дослідити можливості оновлення та збереження житлового фонду шляхом реконструкції житлових будинків першого періоду індустріального домобудівництва.

В ході даного дослідження були проаналізовані існуючі програми, правила і порядок отримання соціального житла в Україні, а також визначені його параметри і нормативи. Також було розглянуто попит на поліпшення житлових умов і оцінено затребуваність "малих дешевих квартир" в майбутньому в м. Дніпропетровську. В залежності від забезпеченості житлом та складу сімей, професій і доходів, було виявлено фінансові та соціальні можливості сімей для поліпшення своїх житлових умов. В ході дослідження було з'ясовано готовність населення брати участь в програмах реконструкції житлової забудови першої типової серії та виявлено існуючі шляхи і засоби оновлення житлового фонду, враховуючи особливості реконструкції житлових будинків різних конструктивних схем. Було визначено ефективність і стратегію реконструкції житлової забудови будинками першого періоду індустріального домобудівництва. Останнім кроком стало соціально-економічне обґрунтування і розробка програми розвитку системи реконструкції житла.

Результати дослідження представлені нижче:

В опитуванні взяло участь 840 респондентів віком від 18 років. Серед людей, які живуть в «хрущовках» (хрущобах) найбільша кількість людей пенсійного віку (30,9%), які заселялись при їх побудові. Серед опитаних переважають чоловіки (50,2%), що не відповідає демографічній картині, тому правка вибірки складає до 3%. За соціальним статусом пенсіонерів (19%), що цілком відповідає соціальній структурі мешканців міста. Мешканці хрущовок склали (51,5%) всього масиву, це було зроблено свідомо, відповідно до цілей проекту, для того, щоб дізнатися ставлення мешканців саме такого типу житла до його можливої реконструкції.

Найбільша кількість будинків була побудована в 60-70х роках, далі за чисельністю йдуть будинки побудовані раніше - в 50-60х роках, або трохи пізніше у 70-80ті роки. Кількість людей, що не знає рік будівництва свого будинку, велика (15%), тому слід провести невеликий екскурс в історію міста. Періодом забудови нашого міста «панельними хрущовками» вважаються 1955-1967 роки, «цегловими хрущовками» - 1955-1970 роки. За квадратними метрами лідирують «хрущовки» 41-50 м² - 42,1%.

У 60% житло приватизоване і його власниками є всі члени родини у рівних долях. Окрім основного типу житла, загальна більшість опитаних (75,8%) має дачу. Серед тих, хто володіє «хрущовками», 62,6% опитаних не мають іншого житла, крім «хрущовки», тобто їм нікуди переїхати на час

реконструкції. Ще 25,7% має лише дачу, а 4,9 % мають будинок / котедж за містом / в місті. Лише 3,4 % мають іншу квартиру та ще 2 % мають та здають інше житло.

42,3% серед усіх опитаних не мають потреби в житлі. Серед респондентів, що проживають у «хрущовках», не мають потреби в збільшенні або покращенні житлових умов - 36,7%.

За необмежених фінансових умов 19,3% людей хотіли б мати окремий будинок / котедж з ділянкою: частина у місті, частина за містом. Серед мешканців «хрущовок» ця категорія склала 21,4%.

Стосовно матеріального положення, то більшості опитуваних коштів вистачає тільки на найнеобхідніше (35%, вище ПМ), серед мешканців «хрущовок» - доходи трохи вище ПМ (38,1%). 24,6% опитаних хотіли б проживати в тому ж мікрорайоні, що і зараз, а 19,8% переїхали б ближче до центру міста.

Обираючи майбутнє житло, 38,7% людей найважливішим і найближчим в інфраструктурі вважають й обирають медичну амбулаторію, а 65,9% - магазини та аптеки. Половина усіх опитаних (50,7%) не мають можливості у наступні 10 років придбати собі житло, маючи сучасний рівень доходу. Серед мешканців «хрущовок» - 35,4 % також не мають такої можливості. Проте, частина всіх опитаних (35,4%) навіть за такої ситуації не наважилась б взяти іпотеку.

Щоденно респонденти на дорогу витрачають у середньому 30 хвилин (37,9%). Більшість опитаних для пересування містом користується громадським транспортом (48,6%), а серед мешканців «хрущовок» - 53,4%.

12,5% респондентів вважають, що за ліквідації ЖКГ, міська рада повинна створити нову систему, трохи більша частина опитаних (26%) «за» ОСББ чи кооперативи. При цьому, третина опитаних тільки обговорює створення ОСББ (35,8%), хоча ця ідея їм не подобається.

Щодо участі респондентів у гіпотетичному проєкті реконструкції їхнього житла, то найрозповсюдженішими варіантами вибору є 1-й та 2-й («Згоден (згодна) взяти грошову компенсацію та шукати інше житло самостійно» (22,9%) та «Згоден (згодна), щоб мені запропонували варіанти іншого житла та допомогли з переїздом без доплати» відповідно (23,4%).

Першому варіанту віддають перевагу люди таких вікових категорій: «18-27», «28-40», тому що мають бажання самостійно обрати район, місце та умови проживання. Другий варіант обирають представники усіх вікових категорій у рівній мірі. Молоді люди, що мають дітей та щільний робочий графік, не мають часу на пошуки житла. Літні люди не мають можливостей та бажання займатися пошуками, бояться лишатися без житла навіть із грошовою компенсацією на руках. Третій варіант («Згоден (згодна) взяти грошову компенсацію та доплатити власні кошти, аби проживати після реконструкції у тому ж будинку чи поблизу») (11,7%) обирають представники усіх вікових категорій, але частіше «28-40» та «41-60» років.

Ті, хто має сім'ї, важко розлучаються зі своїм житлом. До того ж представники саме цих категорій можуть володіти коштами, необхідними в якості доплати. Четвертому варіанту («Згоден (згодна) на реконструкцію будинку без відселення, за умови розширення площі житла та покращення умов існування безкоштовно») (12,4%) віддають перевагу зрілі та літні люди, тобто категорії «41-60», «старше 60». Їх вибір обумовлюється відсутністю бажання змінювати місце свого проживання, страхом втрати житла і відсутністю грошових коштів для доплати або ж інвестування. П'ятий варіант «Згоден(згодна) стати пайовиком чи інвестором» найменш популярний (лише 2,3%). Він привернув увагу тільки заможних людей, які готові бути інвесторами або пайовиками. Частина респондентів поставилися негативно до всіх запропонованих варіантів. Здебільшого це люди пенсійного віку з доходом на рівні прожиткового мінімуму. Пояснюється така позиція тотальною недовірою до місцевої влади, страхом залишитися «на вулиці» і відсутністю коштів для існування.

Провівши кореляційний аналіз, можна сказати що більшість питань заданих опитуваним не впливає на їх вибір відповіді в іншому питанні. Окрім випадку покращення житлових умов та типу житла, яке людина може придбати протягом 10-ти років, що й не дивно.

Також є ще одна аномалія: незначний вплив віку та соціального статусу на ПМ.

Якщо аналізувати окремо відповіді на питання про реконструкцію, то на відповідь респондентів найбільше впливають (хоча залежність не значна) такі фактори:

- 1) Вік
- 2) Соціальний статус
- 3) Потреба в покращенні житлових умов
- 4) Склад родини
- 5) Матеріальне становище

Тісна кореляція між питаннями: «В якому типі житла Ви хотіли б жити?» і питанням: «Який тип житла Ви можете придбати протягом наступних 10 років при нинішніх доходах?» (бажане та реальне).

Також спостерігається сильний вплив відповіді на питання: «Чи є потреба в покращенні житлових умов?» на відповіді до питань: «В якому типі житла Ви хотіли б жити?» та «Який тип житла Ви можете придбати протягом наступних 10 років при нинішніх доходах?»

Інші залежності майже відсутні.

Загальні висновки:

Проведене дослідження дало змогу дати відповіді на ключові питання:

1. Чи потребують люди покращення умов проживання?
- У своїй більшості потребують.
2. Чи згодні люди бути учасниками Плану реконструкції зношеного житлового фонду?

- Згодні.

3. Чи є довіра до місцевої влади та будівельних компаній?

- Немає.

4. Чи здатні люди власноруч фінансувати реконструкцію свого будинку?

- В основному ні, не здатні.

5. Чи люди згодні змінювати місце свого проживання?

- Здебільшого ні, не згодні, не мають бажання.

Отримані результати опитування дали змогу сформулювати наступні рекомендації:

Державі необхідно проводити таку соціальну політику, яка була б направлена на підвищення рівня довіри до уряду, до програм, які воно створює (у тому числі до можливих програм з реконструкції житла у майбутньому). Для цього потрібно:

1. Створювати нові Державні Програми доступного і соціального житла, розділивши претендентів на соціальні категорії на кожен Програму;
2. Налаштовувати надійні і прозорі механізми накопичення фінансових коштів, орієнтованих на покупку житла;
3. Створювати нові та відновлювати старі держпрограми забезпечення громадян житлом;
4. Зменшити банківські відсотки за іпотечними кредитами на житло;
5. Постійно оновлювати та зберігати вже існуючий житловий фонд, у тому числі за допомогою реконструкції;
6. Реформувати ЖКГ, запропонувати крім ОСББ інші варіанти;
7. Підвищити мінімальний рівень заробітної плати до реального прожиткового мінімуму.

ДОДАТОК 1. АНКЕТА.

Место опроса ул. _____ №№ _____ Интервьюер _____

ДОСТУПНОЕ ЖИЛЬЕ

- 1. Возраст:** 1.1. лет 18-27 1.2. лет 28-40 1.3. лет 41-60 1.4. старше 60 лет
- 2. Пол:** 2.1. Женский 2.2. Мужской
- 3. Соц. статус:** 3.1. Рабочий промышленного или строительного предприятия;
3.2. Госслужащий; 3.3 Военнослужащий; 3.4. Наемный работник сферы услуг,
торговли, транспорта, связи, складов; 3.5 Пенсионер;
3.6. Студент, учащийся; 3.7. Сотрудник сферы образования, науки, культуры,
медицины, консультант; 3.8. Безработный; 3.9. Работник агропредприятия или
фермер; 3.10. Руководитель предприятия, бизнесмен, банкир, владелец
недвижимости, ЧП, самозанятый; 3.11. Офисный сотрудник, ИТ специалист,
медийщик, логистика, посредник;
3.12. Другая социальная группа _____
- 4. Район проживания?** _____
- 5. Дом находится?** _____
- 6. Тип жилья:** 6.1. Малоквартирный дом (2-4эт.)
6.2. Общежитие (комн. приватизирована? ___) 6.3 «Сталинка» 6.4. «Хрущевка»
6.5. Высотный многоквартирный дом 70-90 гг.
6.6 Отдельный дом/коттедж с участком старый / новый _____
6.7. Высотный многоквартирный дом улучшенной планировки (после 2000г.)
- 7. Год постройки дома, где Вы живите?** _____
- 8. Число комнат?** _____ **9. Общая площадь?** _____ кв. м.
- 10. Сколько человек проживает с Вами?** ___ **11. Из них детей** 11.1. До 18
лет _____ 11.2. Старше 18 лет _____?
- 12. Кто владелец Вашего жилья?** 12.1. Вы 12.2. Вся семья 12.3. Ваши родственники 12.4.
Город 12.5. Предприятие 12.6 Частное лицо (аренда)
12.7. Другое _____
- 13. Помимо жилья, где Вы живете есть ли у Вас дополнительная жилая площадь?**
13.1. Нет, совсем 13.2. Есть ___ и я его сдаю ___ 13.3. Дом, коттедж в городе/за городом
13.4. Дача 13.5. Свой вариант _____
- 14. Нуждаетесь ли Вы в улучшении (расширении) жилищных условий?**
14.1. Нет, меня все устраивает (= к вопр. 16=потом 21)
14.2. Пока нет, но когда вырастут дети.
14.3. Да и уже ищю 14.4. Да, мы строимся /взяли ипотеку
14.5. Да, но не имеем средств
14.6. Да, но не знаю каким образом
14.7. Планирую в скором времени заняться этим вопросом.
- 15. В каком типе жилья Вы хотели бы проживать при неограниченных
возможностях?**
15.1. Там, где живу сейчас 15.2. «Сталинка» 15.3. «Хрущевка»
15.4. Малоквартирный старый дом
15.5 Отдельный дом/коттедж с участком/без и в городе/за городом

- 15.6. Малоквартирный элитный дом
- 15.7. Многоквартирный новый дом улучшенной планировки
- 15.8. Обычная многоквартирная высотка
- 15.9. Элитный многоквартирный дом высотный
- 15.11. Свой вариант _____

16. Оцените материальное положение Вашей семьи относительно ПМ (Законодательно: 1400грн. на человека в месяц)?

- 16.1. Намного ниже: не хватает средств даже на самое необходимое
- 16.2. На уровне ПМ или чуть выше: средств едва хватает на самое необходимое, в остальном себе отказываем
- 16.3. Выше ПМ: средств хватает на самое необходимое, на остальное приходится копить или брать в кредит
- 16.4. Существенно выше ПМ: на все потребности семьи средств хватает, но мы экономим на развлечениях
- 16.5. Очень хорошее: мы ни в чем себя не ограничиваем, не экономим и откладываем на будущее.

17. Где бы территориально Вы хотели бы проживать?

- 17.1. В том же микрорайоне где и сейчас
- 17.2. В центре города
- 17.3. Ближе к центру города
- 17.4. В пригороде
- 17.5. За городом в элитном поселении
- 17.6. За городом в экопоселке
- 17.7. В спальном районе (каком?) _____
- 17.8. В другом городе (каком?) _____
- 17.9. В другой стране (какой?) _____

18. Насколько при выборе жилья для Вас важно?

- 18.1. Близость дет. сада/ясель
- 18.2. Близость школы
- 18.3. Близость медицинской амбулатории
- 18.4. Близость магазинов и аптеки
- 18.5. Близость открытой автостоянки
- 18.6. Близость остановки общ. транспорта и разнообразие маршрутов
- 18.7. Наличие подземного паркинга
- 18.8. Близость наземного гаража
- 18.9. Парк, сквер, бульвар
- 18.10. Свой вариант _____
- 18.11. Не имеет значения лишь бы жилье мне подходило.
- 18.12. Насколько все это сегодня Вас удовлетворяет? _____ (макс.10 баллов)

19. Какой тип жилья Вы смогли бы приобрести в течении следующих 10 лет при нынешних доходах для себя или для детей?

- 19.1. Никакой, мне это недоступно
- 19.2. Мне это не нужно
- 19.3. Малометражная квартира на вторичном рынке
- 19.4. Квартира в недостроенном доме
- 19.5. Квартира в новом высотном доме улучшенной планировки и большей площади
- 19.6. Квартира полнометражная в малоквартирном доме на вторичном рынке
- 19.7. Квартира полнометражная в малоквартирном доме на вторичном рынке
- 19.8. Дом/коттедж без участка в черте города
- 19.9. Дом/коттедж с участком в черте города или пригороде
- 19.10. Загородный дом/коттедж с участком повышенной комфортности и большой площади
- 19.11. Построить дом своими руками в городе
- 19.12. Квартира в многоквартирном доме высотке на вторичном рынке
- 19.13. Построить дом/коттедж с участком за городом.
- 19.14. Мне бы чуть увеличить площадь в нынешнем доме
- 19.15. Мне бы чуть улучшить качество жилья и планировку
- 19.16. Свой вариант _____

20. Решились бы Вы на ипотеку для улучшения жилищных условий?

20.1. Уже взял и выплачиваю 20.2. Собираюсь взять, когда придет время

20.3. Возьму, если банки снизят % ставку, условия и срок возврата

20.4. Лучше возьму в долг у друзей и знакомых

20.5. Ни за что бы не взял 20.6. Взял бы на льготных условиях у государства

(молодежный кредит)

20.7. Будем сами копить 20.8. Мои доходы не позволяют.

20.9. Свой вариант _____

21. Сколько времени Вы тратите на дорогу дом-работа/ учеба /другое (регулярно)? _____ мин.**22. Обычно (чаще всего) Вы пользуетесь для передвижения по городу:**

22.1. Общественным транспортом 22.2. Общественным транспортом и такси 22.3.

Личным авто 22.4. Чаще всего хожу пешком изредка общ. транспортом 22.5.

Велотранспортом (хотел бы) 22.6. Служебным авто с водителем 22.7. Свой

вариант _____

23. Сегодня идет реформа ЖКХ, старые ЖЭУ и ЖЭКи ликвидируются, кто должен их заменить?

23.1. Никто, меня устраивает эта система 23.2. Горсовет должен придумать новую систему 23.3. Объединение жильцов в виде ОСББ или кооператива, что будут нанимать работников и заключать договора с компаниями от имени жильцов 23.4. Частные обслуживающие компании заключат контракты с каждым владельцем жилья по отдельности 23.5. Затрудняюсь ответить, я об этом не думал (а)

24. Создано ли в Вашем доме объединение жильцов (ОСББ)?

24.1. Нет, мы сейчас это обсуждаем 24.2. Да, и успешно функционирует 24.3. Нет, я

считаю это пустой затеей 24.4. Нет, но мы решили создать

24.5. У нас кооперативный дом 24.6. У нас создан домовый комитет

24.7. У нас частный приватизированный дом

24.8. Другое _____

25. Только для живущих в 5 этажах или старых домах, включая высотки. Если бы Ваш дом попал в план Реконструкции изношенного жилого Фонда, то на что и на каких условиях Вы согласились (вопрос гипотетический, таких планов нет, рассказать про варианты и права):

25.1. Взять денежную компенсацию и искать другое жилье самостоятельно?

 25.2. Чтобы Вам предложили варианты другого жилья и помогли с переездом без доплаты?

 25.3. Взяли б денежную компенсацию и доплатили бы свои средства, чтобы жить после реконструкции в том же доме или поблизости?

 25.4. Согласились бы на реконструкцию дома без отселения (2-3 года неудобств) с условием расширения площади квартиры и улучшения комфорта бесплатно?

 25.5. Стали бы пайщиком или инвестором реконструкции Вашего дома без отселения, при возможности купить дополнительную квартиру в том же доме на льготных условиях?

СПАСИБО ЗА ОТВЕТЫ И ПОТРАЧЕННОЕ ВРЕМЯ

СПИСОК ВИКОРИСТОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Значение дома как жизненного пространства личности // Вестник практической психологии образования – 2010,- № 1, — с. 50-56.
2. Определение доступности жилья для населения, методические аспекты /Л.Р. Мустафина, Горшков Н.Г. // Государственное регулирование рынка доступной жилой недвижимости — М., 2012,- 151с.
3. Закон України / «Про житловий фонд соціального призначення». Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3334-15>
4. Житловий кодекс України.-Режим доступу: <http://pravoukraine.org.ua>.
5. Ягина З. Н. / Градостроительный анализ // Проблемы строительства социального жилья . - Режим доступу: <http://edu.secna.ru/media/f/sad.pdf>
6. Проблема социального жилья в Украине. Сайт Аналітік.- Режим доступу: http://www.analitik.org.ua/ukr/currentcomment/social/40ec139e2d95f/pagedoc1109_17/.
7. Держава обіцяє допомогти з арендою /Сайт24.-Режим доступу: <http://socportal.info/2016/03/16/derzhava-obitsyaye-dopomogti-z-orendoyu-zhitla-naskil-ki-tse-real-no.html>.
8. Янтomas Химстра: «Темная туча коррупции накрывает в Украине абсолютно все»/ Интерв'ю - Режим доступу: <http://reinvent.platfor.ma/khimstrayantomas/>.
9. Архитектура города Днепропетровска. Режим доступа: http://www.gorod.dp.ua/history/article_ru.php?article=68
10. Сайт Міністерства статистики України – Режим доступу: <http://www.iGov.ua>
11. Сайт облдержадміністрації Дніпропетровської області.- Режим доступу: <http://www.adm.dp.ua/>
12. Ринок нерухомості в Україні - Режим доступу: <http://www.100realty.ua>